

**DVOPREDMETNI ŠTUDIJSKI PROGRAM 1. STOPNJE SLOVENSKI
JEZIK IN KNJIŽEVNOST**

PRILOGA 10

Učni načrti predmetov

KAZALO

Avtorice, literarne vrste in slogi v slovenski književnosti 1. polovice 20. stol.....	4
Besedotvorje.....	6
Idejni vzorci v mladinski književnosti	12
Izbrana poglavja iz slovenske književnosti do l. 1800.....	14
Izbrana poglavja iz slovenske književnosti 19. stoletja	17
Izbrana poglavja iz slovenske književnosti po l. 1950.....	20
Izbrana poglavja iz slovenske književnosti prve polovice 20. stol.....	23
Izbrana poglavja iz svetovne književnosti.....	26
Jezikovna politika in jezikovno načrtovanje	28
Korpusno jezikoslovje.....	32
Kultura pisnega in ustnega izražanja	35
Kulturna zgodovina Slovencev	38
Lektorat makedonskega jezika	40
Lektorat poljskega jezika	43
Literarne revije in literarni programi po l. 1950	45
Metafora in simbol v književnosti	48
Mladinska književnost.....	52
Narečno slovaropisje.....	55
Oblikovanje enotne knjižne norme v 19. stoletju	58
Pokrajinske različice slovenskega knjižnega jezika.....	62
Pregled slovenske dialektologije.....	65
Pridižni vzorci v starejšem slovenskem slovstvu	68
Slogovne značilnosti slovenske lirike na prelomu iz 19. v 20. stoletje	71
Slovenski knjižni jezik 1	74
Slovenski knjižni jezik 2	77
Slovenski knjižni jezik 3	79
Slovenski knjižni jezik 4	82
Slovenska književnost v Avstriji	85
Slovensko zgodovinsko glasoslovje - vokalizem.....	87
Stara cerkvena slovanščina.....	90
Stilni in idejni tokovi v slovenski književnosti do romantike	93
Teorija književnosti	96
Teorija literarnih vrst.....	98
Uvod v esejistiko in književno kritiko	100
Zgodovina slovenskega knjižnega jezika.....	104

NOV PREDMET (UN)

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: AVTORICE, VRSTE IN SLOGI V 1. POLOVICI 20. STOL.
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		2.	4.

Vrsta predmeta / Course type:

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Labor work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer: red. prof. dr. Silvija Borovnik, hab.: slovenska književnost

Jeziki / Languages:
Predavanja / Lecture: slovenščina
Vaje / Tutorial: slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Vsebina:

Predavanja zajemajo pregled literarne ustvarjalnosti prvih slovenskih avtoric, ki so se pojavile najprej na prelomu stoletja v okviru prvega slovenskega ženskega časopisa Slovenka. Pisale so zanimiva prozna, pesniška in dramska dela, svoje delo pa so nadaljevale tudi v prvi polovici 20. stol. Med njimi izstopajo zlasti imena kot Marica Nadlišek Bartol, Ivanka Anžič Klemenčič in Zofka Kveder, kasneje pa tudi svetovna popotnica Alma Karlin. Seminar se posveča analizi in interpretaciji njihovih literarnih dosežkov in poudarja tako slogovno kot žanrsko raznolikost.

Content (Syllabus outline):

Temeljni literatura in viri / Readings:

Silvija Borovnik, 1995: *Pišejo ženske drugače?* Ljubljana: Mihelač.
 Marja Boršnik, 1962: *Študije in fragmenti*. Maribor: Obzorja.
 Miran Hladnik, 1981: Slovenski ženski roman v 19. stol. *Slavistična revija*. 3.
 Vlasta Jalušič, 1992: *Dokler se ne vmešajo ženske*. Ljubljana: Krt.

Katja Mihurko Poniž, 2003: *Drzno drugačna: Zofka Kveder in podobe ženskosti*. Ljubljana: Delta.

Cilji in kompetence:

Literarnozgodovinski pregled in jezikovno-slogovna analiza del prvih slovenskih pisateljic, pesnic in dramatičark. Prikaz njihove posebnosti tudi glede na družbenozgodovinski okvir, ki umetniškim ambicijam žensk ni bil naklonjen.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Razumevanje literarnozgodovinskega razvoja tudi glede na delež književnic.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja in seminarji.

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

Ustni izpit.

100 %

Type (examination, oral, coursework, project):

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOROVNIK, Silvija. Znani, neznani Prežihov Voranc = The known, the unknown Prežihov Voranc. V: BOROVNIK, Silvija (ur.). *[Novi pogledi na Prežihovega Voranca]*, (Jezik in slovstvo, letn. 55, št. 3/4). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2010, str. 17-32. [COBISS.SI-ID 18433032]

BOROVNIK, Silvija. Avstrijska književnost v Sloveniji in slovenska v Avstriji. *Glas. Slov. matice*, 2011, letn. 33, str. 117-122. [COBISS.SI-ID 18691080]

BOROVNIK, Silvija. Marica Nadlišek Bartol in njeno literarno delo = Marica Nadlišek Bartol und ihr literarisches Werk. *Slavia Centralis*, 2011, letn. 4, št. 2, str. 94-102. [COBISS.SI-ID 18803464]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Besedotvorje
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	6.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Lab. work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture:	slovenščina
	Vaje / Tutorial:	slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:

1. Definicija in pomen besedotvorja za jezikoslovje in nejezikoslovje.
2. Povezanost besedotvorja z drugimi opisi jezikovnih ravnin.
3. Tvorjenka in njene sestavine.
4. Tvorbena modela slovenskega besedotvorja: a) model J. Toporišiča, b) model A. Vidovič Muhe.
5. Besedotvorne vrste.
6. Besedotvorni pomeni.
7. Tvorbeni vzorci:
  - a) predmetnopomenskih besednih vrst,
  - b) nepredmetnopomenskih besednih vrst.
8. Naglas tvorjenk.
9. Praktično prepoznavanje besedotvornih vrst in pomenov tvorjenk v konkretnih besedilih.

Contents (Syllabus outline):

--

Temeljni študijski viri / Readings:

J. Toporišič, 2000: *Slovenska slovnica*. Maribor: Založba Obzorja.143–234.
 A. Vidovič Muha, ²2011: *Slovensko skladijsko besedotvorje ob primerih zložen*. Ljubljana: PK. 7–50, 175–185.
 I. Stramljič Breznik, 1999: *Prispevki iz slovenskega besedoslovja*. Maribor: Zora. 11–243.
 – – 2004: *Besednodružinski slovar slovenskega jezika*. Maribor: Zora. 24–63.
 – – 2010: *Tvorjenke slovenskega jezika med besedilom in slovarjem*. Maribor: Zora 71.
 Aktualni prispevki v *Slavistični reviji*, *Jeziku in slovstvu*, *Jezikoslovnih zapiskih* in drugih relevantnih revijah.

Cilji in kompetence:

Študenti:
 – se seznanijo s slovensko besedotvorno teorijo,
 – osvojijo temeljne besedotvorne vzorce slovenskega jezika,
 – prepoznajo besedotvorne vrste,
 – odkrivajo povezavo med tvorbenimi in naglasnimi značilnostmi tvorjenk,
 – pridobljeno znanje uporabljajo pri razumevanju obstoječih in oblikovanju novih poimenovanj.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
 Študentje:
 – so sposobni kritično presojati in se odzivati na nove ponujene vzorce tvorjenk,
 – pridobljeno znanje uporabljajo praktično v strokovnem jeziku, razumejo pomenotvorne, besedotvorne postopke.
 Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
 Pridobljena teoretična podlaga slovenskega besedotvornega sistema je izhodišče za aplikativna znanja in opazovanje specifičnih vlog tvorjenk v različnih besedilih na drugi stopnji študija.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:
 Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

– Predavanje (verbalno-tekstualne metode: razlaganje, pojasnjevanje, diskusija; demonstracijsko-ilustrativne metode: prikazovanje),
 – Seminar (delo s tekstom; uporaba razpoložljive izobraževalne in informacijske tehnologije).

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /

Weight (in %) **Assessment:**

– pisni izpit, – seminarska naloga, – aktivno sodelovanje pri vseh kontaktnih urah.	80 % 10 % 10 %	
---	---	--

Reference nosilca / Lecturer's references:

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Reaktualizacija besedilnih vzorcev v radijskih oglasih. *Jezikosl. zap.*, 2010, 16, št. 2, str. 131-142. [COBISS.SI-ID 32507949]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Pleteršnik`s Dictionary : a relevant source for synchronic lexicological research. *Stud. Hist. Slov.*, 2010, letn. 10, št. 1, str. 247-258, tabele. [COBISS.SI-ID 1069445]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Contemporary Slovene word-formation and its research perspectives. *Seulra'beu eo yeon'gu*, 2011, 16, [no.] 1, str. 111-124. [COBISS.SI-ID 18273544]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. *Tvorjenke slovenskega jezika med slovarjem in besedilom*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 71). Maribor: Filozofska fakulteta, Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, 2010. 265 str., ilustr. ISBN 978-961-6656-50-4. [COBISS.SI-ID 65867265]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Reaktualizacija besedilnih vzorcev v radijskih oglasih. *Jezikosl. zap.*, 2010, 16, št. 2, str. 131-142. [COBISS.SI-ID 32507949]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Pleteršnik`s Dictionary : a relevant source for synchronic lexicological research. *Stud. Hist. Slov.*, 2010, letn. 10, št. 1, str. 247-258, tabele. [COBISS.SI-ID 1069445]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Contemporary Slovene word-formation and its research perspectives. *Seulra'beu eo yeon'gu*, 2011, 16, [no.] 1, str. 111-124. [COBISS.SI-ID 18273544]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. *Tvorjenke slovenskega jezika med slovarjem in besedilom*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 71). Maribor: Filozofska fakulteta, Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, 2010. 265 str., ilustr. ISBN 978-961-6656-50-4. [COBISS.SI-ID 65867265]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Besedoslovje in frazeologija
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	6.

Vrsta predmeta / Course type obvezni

Univerzitetna koda predmeta / University course code: X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer: red. prof. dr. Irena Stramljič Breznik, hab.: slovenski jezik

Jeziki / Languages: Predavanja / Lectures: slovenščina
Vaje / Tutorial: slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: **Prerequisites:**

Pogojev ni.

Vsebina:

1. Opredelitev pojma besedoslovja ožje in širše kot zbirnega pojma več jezikoslovnih disciplin.

2. Razvojni pregled slovenskega leksikalnega pomenoslovja.

Opredelitev temeljnih pojmov:
 – leksika (beseda, krajšava, besedna zveza);
 – leksikon.

Raziskovanje leksike:
 – teoretični pristopi,
 – aplikacijski pristopi.

Leksemi in njihove lastnosti:
 – beseda,
 – stalna besedna zveza,
 – krajšava.

Leksikalno pomenoslovje pri Slovencih.
 Pomeni leksemov in medleksemska razmerja.

3. Opredelitev frazeologije in njeno mesto v opisu jezika ter pojmovanje frazeologije v ožjem in širšem smislu.

4. Osnova enota frazeologije – frazem.

Definicijske lastnosti frazema.

Vidiki preučevanja frazemov:
 – strukturni,
 – skladenjski,
 – pomenski,
 – motivacijski,
 – funkcijski.

Pomenska razmerja med frazemi.
 Zvrstnost frazemov.

Content (Syllabus outline):

Norma v frazeologiji.
Frazeologija v priročnikih.
Novosti v slovenski frazeologiji.

Temeljni literatura in viri / Readings:

TOPORIŠIČ, J., 2006: Besedjeslovne razprave. Maribor: Založba Obzorja.
STRAMLJIČ, Irena, 1999: *Prispevki iz slovenskega besedoslovja*. Maribor: Zora.
M. Jesenšek (ur.), 2004: *Besedoslovne lastnosti slovenskega knjižnega jezika in narečij*. Zbornik. Maribor.
– – 2005: *Knjižno in narečno besedoslovje slovenskega jezika*. Zbornik. Maribor.
KRŽIŠNIK, Erika. Idiomska beseda ali frazeološka enota. Slavistična revija. [Tiskana izd.], jan.-mar. 2010, letn. 58, št. 1, str. 83-94.
KRŽIŠNIK, Erika. Jezikovno izražanje konceptualne metafore BESEDA JE --- v besedilih 16. stoletja. V: MERŠE, Majda (ur.). Trubarjeva številka, (Slavistična revija, letn. 56/57, št. 2008-4/2009-1). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2009, str. 253-267.
KRŽIŠNIK, Erika. Viri za kulturološko interpretacijo frazeoloških enot. Jez. slovst. (Tisk. izd.). [Tiskana izd.], jan.-feb. 2008, letn. 53, št. 1, str. [33]-47.
KRŽIŠNIK, Erika. Izraba semantične potence frazemov = The use of semantic potency of phraseological units. V: VIDOVIČ-MUHA, Ada (ur.). Slovensko jezikoslovje danes, (Slavistična revija, letn. 54, pos. št.). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2006, str. 259-279, 631-654, ilustr. [COBISS.SI-ID 33245026]

Cilji in kompetence:

Študenti:
– pridobijo razumevanje leksikologije v širšem in ožjem smislu,
– spoznajo odnos leksikologije do sorodnih disciplin,
– usvojijo temeljno leksikološko in frazeološko terminologijo,
– usvojijo definicijske lastnosti teoremov semantike in frazeologije,
– se seznanijo z aktualnimi raziskovalnimi dosežki sodobnega slovenskega besedoslovja in frazeologije.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študenti pridobijo temeljno znanje s področja besedoslovja in razumejo medbesedna in frazeološka razmerja v slovenskem jeziku.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Študenti so na podlagi pridobljenega znanja sposobni samostojno slediti aktualnim besedoslovnim raziskavam in jih ustrezno vgrajevati v že usvojen sistem znanja.

Metode poučevanja in učenja:

– predavanja
– seminarji (aktivna udeležba študentov).

Načini ocenjevanja:

– pisni izpit
– aktivno sodelovanje na seminarju
– aktivno sodelovanje na predavanjih

Delež (v %) / Assessment:
Weight (in %)

80 %
10 %
10 %

Type (examination, oral, coursework, project):

Reference nosilca / Lecturer's references:

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Prevzete leksemske prvine in njihova besedotvorna zmožnost v slovenščini. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], str. [149]-160. [COBISS.SI-ID 16146952]
STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Lastnosti pridevniških tvorjenk v poskusnem besednodružinskem

Objectives and competences:

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

Learning and teaching methods:

slovarju slovenskega jezika. *Razpr, Razr. filol. lit. vede - Slov. akad. znan. umet.*, 2007, 20, str. 275-289. [COBISS.SI-ID 15739912]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Slovenska slengovska frazeologija danes. *Slov. jez.*, 2007, 6, str. 183-193. [COBISS.SI-ID 15467528]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Poskusni elektronski besednodružinski slovar slovenskega jezika. *Riječ*, 2006, god. 12, sv. 3, str. 50-64, ilustr. [COBISS.SI-ID 15061256]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Prevzete in domače prvine v slovenskih zloženkah. *Jezikosl. zap.*, 2005, 11, št. 2, str. 7-30. [COBISS.SI-ID 24639021]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Idejni vzorci v mladinski književnosti
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		2.	4.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15					75	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lectures:	<input type="text" value="slovenski"/>
	Vaje / Tutorial:	<input type="text" value="slovenski"/>

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:	Content (Syllabus outline):
<ul style="list-style-type: none"> - Vpogled v predmet, sorodne discipline in razmerja med njimi. Uporabnost predmeta in aplikacije. - Temeljna morfološka vprašanja v mladinski književnosti. - Genologija v mladinski književnosti. - Spoznati teme v mladinski književnosti: na izbranih primerih s poezije, proze in dramatike. . - Idejni vzorci v mladinski književnosti. 	<input type="text"/>

Temeljni literatura in viri / Readings:

<ul style="list-style-type: none"> - Dragica Haramija, 2003: Žanri slovenskega mladinskega realističnega romana. <i>Obdobja 21</i>. Ljubljana: Filozofska fakulteta. 171-180. - Dragica Haramija, 2010: <i>Holokavst skozi otroške oči</i>. Murska Sobota: Franc-Franc. - Vladimir J. Propp, 2005: <i>Morfologija pravljice</i>. Ljubljana: Studia humanitatis. - Igor Saksida, 2005: <i>Bralni izzivi mladinske književnosti</i>. Domžale: Izolit. <p>Viri: Proza: socialno-psihološka proza (Svetina, Peter: Vidov Angel. Provoost, Ann: Pavec. Boyne, John: Deček v črtasti pižami. Gleitzman, Morris: Nekoč, Potem, Zdaj. Patterson, Sue: Most v Terabitijo.), pravljice (folklorne pravljice različnih narodov, Osojnik, Mojca: Polž Vladimir gre na štop, Hiša, ki bi rada imela sonce. Lainšček, Feri:</p>

Regratova roža. Mlakar, Ida: serija o Bibi in Gustiju, serija Ciper coper medenjaki. Svetina, Peter: O mrožku, ki si ni hotel striči nohtov, Mrožek dobi očala, Klobuk gospoda Konstantina. Štefan, Anja: Štiri črne mravljice.), fantastika in znanstvena fantastika (Žorž, Danila: Poskus, Primer letečega krožnika. Mazzini, Miha: Drevo glasov), mit (slovanski, grški, rimski, skandinavski, egipčanski in drugi miti, Goljevšček, Alenka: Med bogovi in demoni), pripovedka (Kelemina, Jakob: Bajke in pripovedke slovenskega ljudstva z mitološkim uvodom). Poezija: poetološka tematika (B. A. Novak), pesmi o igri (B. Štampe Žmavc, M. Dekleva), pesmi o živalih (D. Zajc, A. Štefan, L. Praprotnik Zupančič), ljubezenske pesmi (N. Grafenauer, T. Pavček), satirične pesmi (A. Rozman Roza).

Cilji in kompetence:

- Spoznati temeljna morfološka vprašanja v mladinski književnosti.
- Spoznati predmet preučevanj s stališča genologije v mladinski književnosti, s poudarkom na proznih mladinskih književnih vrstah.
- Spoznati teme v mladinski književnosti.
- Razbirati idejne vzorce v mladinski književnosti.

Objectives and competences:

--

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
 Poglobljeno znanje in razumevanje mladinske književnosti s poudarkom na spodbujanju branja študentov, pri čemer študentje pred predavanjem preberejo napovedano literarno delo.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- Študentje poznajo temeljne teme, ki se pojavljajo v mladinski književnosti in razumejo otrokov bralni razvoj.
- Prepoznajo najpogostejše idejne vzorce v mladinski književnosti.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

--

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, razgovor, interpretacija, primerjava.

Learning and teaching methods:

--

Načini ocenjevanja:

Način (pisni izpit, ustno izpraševanje, naloge, projekt)
 - ustni izpit.

Delež (v %) /

Weight (in %) /

Assessment:

100 %

Type (examination, oral, coursework, project):

Reference nosilca / Lecturer's references:

- Dragica Haramija, 2010: *Holokavst skozi otroške oči*. Murska Sobota: Franc-Franc.
- Dragica Haramija, 2011: *Mariborske vedute: pripovedke o mestu in okolici*. Maribor: Založba Pivec.
- Dragica Haramija, 2007: Realistični prozni vzorci v delih Astrid Lindgren. *Otrok in knjiga* 69. 30–40.
- Dragica Haramija, 2005: Pregled sodobne slovenske mladinske proze. *Jezik in slovstvo* 3–4. 27–36.

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Izbrana poglavja iz slovenske književnosti do l. 1800
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		1.	2.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
45					45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages: **Predavanja / Lectures:**

Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: **Prerequisites:**

Vsebina:

1. Slovensko ljudsko slovstvo: pripovedništvo, pesništvo.
2. Starejše slovstvo/pismenstvo: družbene razmere (naselitev Slovanov, pokristjanjevanje), pregled temeljnih spomenikov slovenskega srednjeveškega pismenstva: Brižinski spomeniki I., II., III., Stiški rokopis, Celovski ali Rateški rokopis, Černjejski (Beneškoslovenski) rokopis, srednjeveško slovstvo v latinščini in nemščini.
3. Začetki slovenske književnosti: protestantska reformacija (Primož Trubar, Sebastjan Krelj, Jurij Dalmatin, Adam Bohorič ...), protireformacija (Tomaž Hren ...), poreformacijski rokopisi (Škofjeloški pasijon, Kalobški rokopis ...).
4. Barok in razsvetljenstvo: družbene razmere, slovenska nabožna književnost konec 17. in 18. stoletja, bukovništvo (Andrej Šuster Drabosnjak ...).
5. Akademije, posvetna literatura in književnost 17. in 18. stoletja (Janez Vajkard Valvasor, Janez Ludvik Schönleben, Marko Pohlin, Žiga Zois, Valentin Vodnik, Janez Damascen Dev, A. T. Linhart, Blaž Kumerdej, Jurij Japelj, Štefan Modrinjak ...).

Content (Syllabus outline):

--

Temeljni literatura in viri / Readings:

Brižinski spomeniki: zbornik, 2004. Ur. Jože Faganel, Darko Dolinar. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

Jože Pogačnik, 1998: *Slovenska književnost I*. Ljubljana: DZS. 7-218.

Jože Koruza, 1991: *Slovstvene študije*. Ljubljana: Filozofska fakulteta. Znanstveni inštitut. 9–67, 195–244.

Igor Grdina, 1999: *Od Brižinskih spomenikov do razsvetljenstva*. Maribor: Obzorja.

Starejša slovenska nabožna književnost, 1997. (Izbral in spremna besedila napisal Igor Grdina). Ljubljana: DZS. (Klasje; 4).

SLOVENSKI protestantski pisci (druga, dopolnjena izdaja). Ljubljana: Državna založba Slovenije, 1966.

O. Romuald, 2009: *Škofjeloški pasijon*. Ur. Matija Ogrin. Celje: Celjska Mohorjeva družba, Društvo MD, Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti.

PRIMOŽ Trubar / [Trubarjev simpozij v Rimu 2008]. Celje: Celjska Mohorjeva družba; v Rimu: Slovenska teološka akademija; v Ljubljani: Inštitut za zgodovino Cerkve pri Teološki fakulteti, 2009. (Simpozij v Rimu; 26.) 7–44.

Cilji in kompetence:

1. Slovensko ljudsko in starejše nabožno slovstvo.
2. Vpliv zgodovinskih razmer na razmah nabožnega pismenstva.
3. Posamezni spomeniki slovenskega srednjeveškega pismenstva in njihove bistvene značilnosti.
4. Poudarek na stilnih in idejnih značilnostih Brižinskih spomenikov I., III. in II.
5. Latinska in nemška besedila, ki so nastala na slovenskem etničnem ozemlju.
6. Reformacijska in protireformacijska književnost.
7. Zgodovinske in slovstvene razmere v 17. in 18. stoletju.
8. Bukovništvo (Andrej Šuster Drabosnjak ...).
9. Slovenska nabožna in posvetna književnost v času baroka.
10. Akademije na Slovenskem v 17. in 18. stoletju.
11. Slovenska književnost razsvetljenstva s poudarkom na umetnem pesništvu in dramatiki.

Objectives and competences:

--

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

1. Razumevanje vpliva zgodovinskih razmer na razmah nabožnega pismenstva.
2. Zmožnost ločitve slovenskega ljudskega in starejšega nabožnega slovstva.
3. Ločevanje posameznih spomenikov slovenskega srednjeveškega pismenstva in razumevanje njihovih bistvenih značilnosti s poudarkom na stilnih in idejnih značilnostih Brižinskih spomenikov I., III. in II. Poznati je treba tudi latinska in nemška besedila, ki so nastala na slovenskem etničnem ozemlju.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

--

4. Poznavanje in razumevanje reformacijske in protireformacijske književnosti.
5. Poznavanje in razumevanje slovenske nabožne in posvetne književnosti v času baroka in razsvetljenstva (proza, pesništvo in dramatika).
6. Razumevanje vpliva zgodovinskih razmer na razmah slovenske književnosti, bukovištva in akademij v 17. in 18. stoletju.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Poznavanje zgodovinskega konteksta na slovenskem etničnem ozemlju od naselitve Slovanov do l. 1800 v povezavi z anonimnim ljudskim ter nabožnim slovstvom/pismenstvom kakor tudi v povezavi z nabožno ter posvetno slovensko književnostjo temeljnih avtorjev posameznih obdobj (reformacije, protireformacije, baroka, razsvetljenstva).

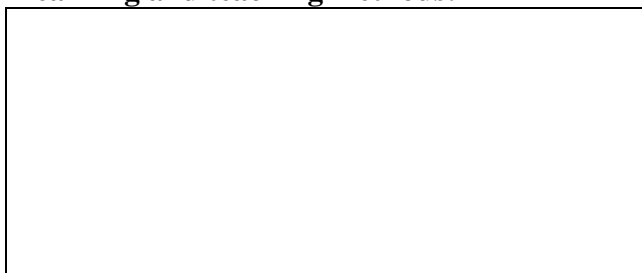

Metode poučevanja in učenja:

Metode:

- poučevanja: znanstvene metode: historična, primerjalna, formalnoanalitična in interpretacijska metoda;
- učenja: formalnogične metode – analiza, sinteza, dedukcija, indukcija, deskripcija.

Learning and teaching methods:

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %) **Assessment:**

Pisni izpit.	60%	Type (examination, oral, coursework, project):
Domače naloge.	40 %	

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOŠNJAK, Blanka. Diskurzivne prvine v izbranih Trubarjevih predgovorih in pismih. *Slavia Centralis*, 2008, letn. 1, št. 1, str. 63-72. [COBISS.SI-ID 16836872]

BOŠNJAK, Blanka. Vodnikovo prozno delo. *Jez. slovst. (Tisk. izd.)*. [Tiskana izd.], 2010, letn. 55, št. 1/2, str. 61-75. [COBISS.SI-ID 43842402]

BOŠNJAK, Blanka. Kratka potopisna besedila Prežihovega Voranca = The short travelogue texts of Prežihov Voranc. V: BOROVIK, Silvija (ur.). [*Novi pogledi na Prežihovega Voranca*], (Jezik in slovstvo, letn. 55, št. 3/4). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2010, str. 63-76. [COBISS.SI-ID 18431240]

BOŠNJAK, Blanka. Tematizacija nasilja v izbrani sodobni slovenski kratki prozi. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], okt.-dec. 2010, letn. 58, št. 4, str. 475-487. [COBISS.SI-ID 44404834]

BOŠNJAK, Blanka. Slomškova pridiga skozi optiko pripovednih postopkov. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Večno mladi Htinj : ob 80-letnici Janka Čara*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 83). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2012, str. 212-218. [COBISS.SI-ID 18944520]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Izbrana poglavja iz slovenske književnosti 19. stoletja
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		2.	3.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
45					45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages:
Predavanja / Lectures:
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: **Prerequisites:**

Vsebina:

1. Razvoj slovenske književnosti v 19. stoletju, njena vpetost v socialne, moralne, narodnostne funkcije ter odprtost za evropske duhovne in literarno-estetske tokove.
 2. Necelovitost v razvoju slovenske književnosti 19. stoletja. Konstituiranje lirike v prvi polovici in pripovedne proze v drugi polovici 19. stoletja.
 3. Čopov stik z evropsko romantiko. Čopova in Prešernova jezikovna ter literarno-estetska izhodišča v poeziji. Prešernova klasična romantika. Romantični subjekt.
 4. Literarno-estetska izhodišča in programi (Levstik, Stritar, Celestin, Kersnik) v realizmu ter njihovo uresničevanje v pesništvu in prozi.
 5. Narodno-konstruktivni in deziluzijski tip lirike v slovenskem realizmu. Razvoj, pomen in slogovne značilnosti kratke proze v drugi polovici 19. stoletja. Začetki slovenskega romana.
 6. Romantične in realistične slogovne prvine v slovenski književnosti druge polovice 19. stoletja.
 7. Poseben sestavni del predavanj bodo interpretacije izbranih del slovenske književnosti 19. stol. V poštev bodo prišla naslednja dela: F. Prešeren: Sonetni venec, Gazele, Krst pri Savici; S. Jenko: Jeprški učitelj, Tilka, Pesmi; F. Levstik;

Content (Syllabus outline):

Popotovanje od Litije do Čateža; J. Jurčič: Deseti brat, Telečja pečenka; J. Stritar: Dunajski soneti; J. Kersnik: Kmetske slike; Jara gospoda; I. Tavčar: Med gorami, V Zali.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Jože Pogačnik, 1998: *Slovenska književnost I*. Ljubljana: DZS.
Gregor Kocijan, 1983: *Kratka pripovedna proza od Trdine do Kersnika*. Ljubljana: MK.
Boris Paternu, 1989: Konstituiranje slovenske poezije. V: Boris Paternu: *Obdobja in slogi v slovenski književnosti*. Ljubljana: Mladinska knjiga. 55–72.
Boris Paternu, 1989: K tipologiji realizma v slovenski književnosti. V: Boris Paternu: *Obdobja in slogi v slovenski književnosti*. Ljubljana: Mladinska knjiga. 73–90.
Miran Štuhec, 2013: *Književne teme*. Maribor: Založba Pivec. (ustrezna poglavja)

Cilji in kompetence:

1. Študentje se seznanijo z recepcijo evropskih literarno-estetskih tokov v slovenski književnosti in njeno vezanostjo v nacionalne, socialne in moralne funkcije.
2. Študentje spoznajo literarnovrstno podobo slovenske književnosti 19. stoletja.
3. Študentje spoznajo razvojne premike v slovenski književnosti 19. stoletja na idejno-estetskih, motivno-tematskih in slogovnih ravneh ter tipološke modele v poeziji in prozi.
4. Preberejo izbor literarnih del iz slovenske književnosti 19. stoletja.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

- Znanje in razumevanje:
1. Študentje razumejo vlogo slovenske književnosti 19. stoletja v narodnostnem, moralnem in socialnem kontekstu ter njeno recepcijo evropskih literarno-estetskih tokov.
  2. Poznajo razvojne premike v slovenski književnosti 19. stoletja na duhovno-idejnih, motivno-tematskih in slogovno-oblikovnih ravneh ter tipološke modele v prozi in poeziji.
  3. Sposobni so na izboru besedil prepoznati romantične in realistične slogovne prvine v slovenski književnosti 19. stoletja
  4. Poznajo temeljna dela slovenske književnosti 19. stol. in o njih strokovno utemeljeno razpravljajo. Ta del bo mogoče preveriti na izpitu.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Analitično in sintetično mišljenje, občutek za estetske in etične vrednote, sposobnost določitve problema in teoretične obravnave.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

Metode poučevanja in učenja:

Predavanje.
Interpretacija književnih besedil, pisna naloga.

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /

Weight (in %) **Assessment:**

Ustni izpit.	100 %	Type (examination, oral, coursework, project):
--------------	-------	--

Reference nosilca / Lecturer's references:

- Historische Quellen in der Rolle des Narrems der historiographischen Erzählung : (Erzählsituation in der historiographischen Erzählung). V: BERNARD, Jeff (ur.), GRZYBEK, Peter (ur.), WITHALM, Gloria (ur.). *Geschichte, Kultur, Kulturgeschichte : semiotische Aspekte*, (Semiotische Berichte, Jg. 21, Nr. 2). Wien: Die Österreichische Gesellschaft für Semiotik, 1997.
- Kersnikova Elza na poti od guvernante do poslančeve žene. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], 1998, let. 46, št. 3.
- Premiki v narativnem sistemu Prešernovega Krsta pri Savici. V: PATERNU, Boris (ur.). *Prešernovi dnevi v Kranju : simpozij ob 150-letnici smrti dr. Franceta Prešerna, od 2. do 5. februarja 1999 na Fakulteti za organizacijske vede v Kranju*. Kranj: Mestna občina, 2000.
- Vergleich von Prešerens Krst pri Savici und Puškins Eugen Onegin unter dem Aspekt der angewandten narrativen Strategie. *Stud. Slav. Savar.*, 2001.
- Narrativnaja strategija v poème F. Prešerna "Kreščenje pri Savici" i v romane v stuhah A. S. Puškina "Evgenij Onegin". V: DORONINA, R. F. (ur.). *Poetičeskij mir slavjanstva : obščie tendencii i tvorčeskie individual'nosti : issledovanija po slavjanskoj poezii*, (Serija "Slavica et Rossica"). Moskva: [Institut slavianovedenija RAN], 2006.

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Izbrana poglavja iz slovenske književnosti po l. 1950
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	5.

Vrsta predmeta / Course type obvezni

Univerzitetna koda predmeta / University course code: X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
45					45	3

Nosilec predmeta / Lecturer: red. prof. dr. Silvija Borovnik, hab.: slovenska književnost

Jeziki / Languages: **Predavanja / Lectures:** slovenščina

Vaje / Tutorial: slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: **Prerequisites:**

Jih ni.

Vsebina:

Gre za predmet, ki se ukvarja z literarno izjemno dinamičnim področjem. Mnoge literarne smeri in književni tokovi, vrsta avtorskih poetik, socialni in politični angažma slovenske književnosti, različne duhovne, idejne in svetovnonazorske podlage ter pestrost spodbud ter vplivov, več umetniških gibanj, različne programske zasnove, sinkretičnost na področju stila, medbesedilne zveze itd. tvorijo toliko obsežen in kompleksen korpus, da je potrebno predmet oblikovati kot sklop predavanj, ki se bodo ukvarjala le z določeno problematiko, denimo s:

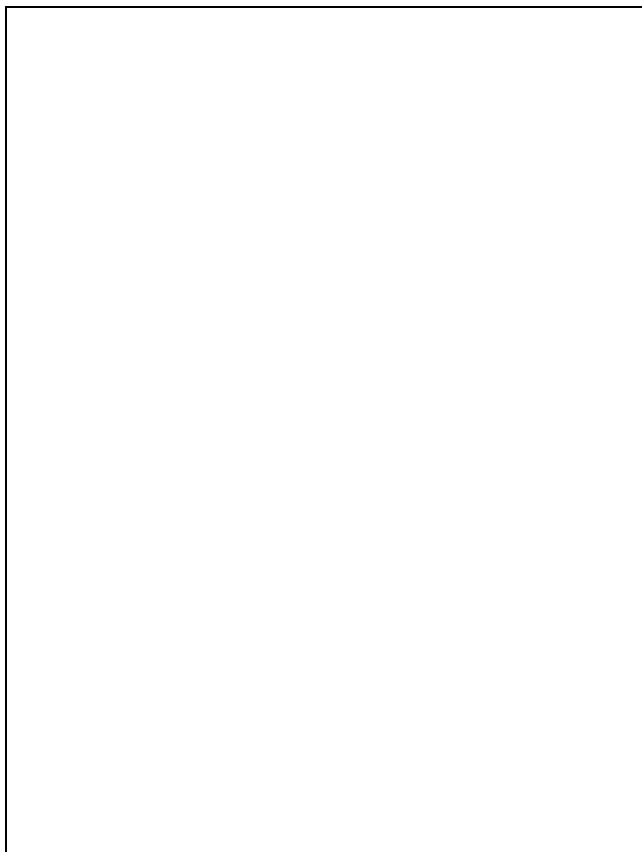
1. slovenskim romanom po l. 1950 (zanimivo bo sledenje postopnemu vdiranju modernističnih elementov),
2. z dramatiko (tu je posebno pozornost potrebno nameniti t. i. perspektivovski dramatici,
3. slogovnimi, tematskimi in idejnimi premiki v slovenski liriki,
4. problemskimi krogi slovenske književne esejistike
5. z idejnimi značilnostmi kratke proze,
6. z izbranimi poglavji zdomskega in izseljenskega slovstva (opozoriti je treba na zelo različne

Content (Syllabus outline):

--

literarno-umetniške zagone posameznih piscev), 7. pojavom nadrealističnih sestavin v slovenski liriki po drugi svetovni vojni itd.

Dalje bodo zajete glavne formalne in idejne značilnosti, ki v delu slovenske književne produkcije modificirajo različne modernistične smeri, ter literarni postmodernizem. Upoštevani bodo začetki slovenskega modernizma, ki se pozna v različnih posegih na področje vsebinskih in formalnih plasti. Posebna pozornost bo namenjena slovstvenim odmikom v skrajne modernistične variante, poudarjenemu socialnemu angažmaju in estetikam, ki so se dogajale v sočasni svetovni književnosti ter so našle ugodne pogoje tudi v slovenskem prostoru. Opozoriti bo treba na poetiko igre, reizem, depersonalizacijo in dehumanizacijo, dehierarhizacijo ter na t. i.: slogovni sinkretizem, žanrsko prekrivanje, narativni premik k prvoosebni pripovedovalcu, notranjo fokalizacijo, avtotematskost, metanarativnost, medbesedilnost, mitičnost, fragmentarizacija zavesti, izčrpanost subjekta, relativizacija resnice itd.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Borovnik Silvija, 2005: Slovenska dramatika v drugi polovici 20. stoletja. Ljubljana: Slovenska matica.

Glušič Helga, 2002: *Slovenska pripovedna proza v drugi polovici dvajsetega stoletja*. Ljubljana: Slovenska matica.

Juvan Marko, 2000: *Vezi besedila. Študije o slovenski književnosti in medbesedilnosti*. Ljubljana: Literatura.

Laznik Anita, Štuhec Miran, 2003: Subjekt v kratki prozi Andreja Blatnika. *Jezik in slovstvo*. 48, 2.

Paternu Boris, 1999: Od ekspresionizma do postmoderne. (ustrezna poglavja). Ljubljana: Slovenska matica.

Pogačnik Jože idr, 2001: *Slovenska književnost III*. Ljubljana: DZS (Pripovedna proza, Poezija, Dramatika, Literarne revije in programi).

Štuhec Miran, 2003: Esej in književnost v drugi polovici dvajsetega stoletja. *Slavistična revija*. 51. 3.

Štuhec Miran, 1998: Motivno-tematska raven pripovedne proze slovenskih izseljencev v Avstraliji *Slavistična revija*. 46, 1/2.

Štuhec Miran, 2003: Dve idejni strukturi v slovenski krajši pripovedi po letu 1980. *Slavistična revija*. 49, 1-2.

Zadravec Franc, 1997: *Slovenski roman dvajsetega stoletja*. Murska Sobota: Pomurska založba.

Aleksander Zorn, 1999: *Nacionalni junaki, narcisi in stvaritelji. Eseji o slovenski književnosti*. Ljubljana: Mladinska knjiga (ustrezna poglavja).

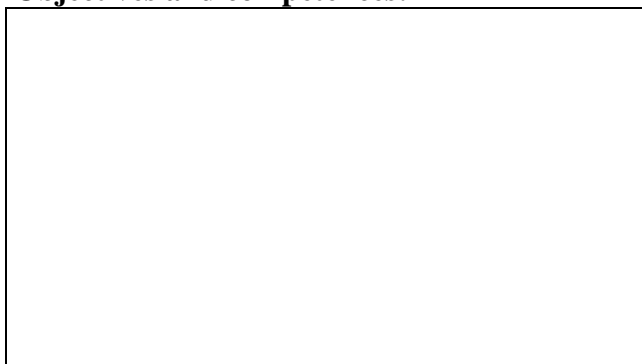
Zupan A. Sosič, 2006: *Robovi mreže, robovi jaza: sodobni slovenski roman*. Maribor: Litera.

Cilji in kompetence:

Cilje tega predmeta se da strniti v dve poglavitni skupini, in sicer:

1. književna dela odsevajo značilne idejne in estetske potenciale, ki jih je slovenski človek sprejemal, zavračal, razvijal ali izoblikoval sam,
2. književnoznanstvena preučevanja oblikujejo vidike, s katerimi bo študent ob ustrezni literarnoumetniški senzibilnosti spoznal genezo in formacijo korpusa, ki je po l. 1950 nastal med Slovenci, njegove medbesedilne zveze ter stike s tujimi literarnimi praksami.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Intended learning outcomes:

Znanje in razumevanje:
 Študenti bodo po opravljenih obveznostih usposobljeni za samostojno refleksijo slovenskega slovstva 20. stol. To pomeni, da bodo razumeli vzroke in pomen posameznih pojavov, znali bodo razložiti književne procese, prav tako bodo lahko sami analizirali literarne strukture.
Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
 Znanje se odlično povezuje z ostalimi literarnovednimi predmeti in skupaj z njimi zaokrožuje poznavanje in razumevanje slovenske književnosti. Prenesljivost gre v več smeri; k humanističnim predmetom, v šolsko prakso itd.

Knowledge and understanding:

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja vključujejo spodbujanje študentov k problemskemu pristopu in reševanju načrtovanih specifičnih problemov. Aktivna navzočnost pri predavanjih. Kritičen študij navedene in druge literature.

Learning and teaching methods:

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %) **Assessment:**

Ustni izpit	100 %	Type (examination, oral, coursework, project):
-------------	-------	--

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOROVNIK, Silvija. Znani, neznani Prežihov Voranc = The known, the unknown Prežihov Voranc. V: BOROVNIK, Silvija (ur.). *[Novi pogledi na Prežihovega Voranca]*, (Jezik in slovstvo, letn. 55, št. 3/4). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2010, str. 17-32. [COBISS.SI-ID 18433032]

BOROVNIK, Silvija. Avstrijska književnost v Sloveniji in slovenska v Avstriji. *Glas. Slov. matice*, 2011, letn. 33, str. 117-122. [COBISS.SI-ID 18691080]

BOROVNIK, Silvija. Marica Nadlišek Bartol in njeno literarno delo = Marica Nadlišek Bartol und ihr literarisches Werk. *Slavia Centralis*, 2011, letn. 4, št. 2, str. 94-102. [COBISS.SI-ID 18803464]

BOROVNIK, Silvija. Književne študije. O vlogi ženske v slovenski književnosti, o slovenskem romanu in o slovenski književnosti v Avstriji. Maribor: Založba Zora, FF UM, 2012.

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Izbrana poglavja iz slovenske književnosti prve polovice 20. stol.
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		2.	4.

Vrsta predmeta / Course type obvezni

Univerzitetna koda predmeta / University course code: X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
45					45	3

Nosilec predmeta / Lecturer: red. prof. dr. Jožica Čeh Steger, hab.: slovenska književnost

Jeziki / Languages:
Predavanja / Lectures: slovenščina
Vaje / Tutorial: slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: **Prerequisites:**

Jih ni.

Vsebina:

Predmet se ukvarja z razvojem slovenske književnosti od konca 19. do prve polovice 20. stoletja in zajema literarnozgodovinska obdobja moderne, ekspresionizma in socialnega realizma. Slovensko književnost tega časa obravnava v kulturnozgodovinskih in družbenih okoliščinah ter v kontekstu evropskih literarnih smeri in tokov (dekadenca, impresionizem, secesija, simbolizem, ekspresionizem, socialni realizem). Ob upoštevanju osrednjih avtorjev (Ivan Cankar, Josip Murn, Oton Župančič, Zofka Kveder, Srečko Kosovel, Stanko Majcen, Miran Jarc, Slavko Grum, Ivan Pregelj, Edvard Kocbek, Vladimir Bartol, Ciril Kosmač, Ivan Potrč idr.) bodo predstavljene žanrske, zvrstne, idejno-tematske, motivne in slogovne inovacije te književnosti ter njen pomen v razvoju slovenske književnosti.

Content (Syllabus outline):

--

Temeljni literatura in viri / Readings:

France Bernik, 2006: *Ivan Cankar*. Maribor: Litera.
 Jožica Čeh Steger, 2010: *Ekspressionistična stilna paradigma v kratki pripovedni prozi 1914–1923*. Maribor: FF.
 Andrej Inkret, 2011: *In stoletje bo zardelo. Kocbek, življenje in delo*. Ljubljana.
 Lado Kralj, 1986: *Ekspressionizem*. Ljubljana: DZS.
 Franc Zadavec, 1999: *Slovenska književnost II*. Ljubljana: DZS.
 Franc Zadavec, 2005: *Slovenski roman 20. stoletja – tretji analitični del in sinteze*. Ljubljana/Murska Sobota.

Cilji in kompetence:

1. Študenti spoznajo:
 – temeljne zakonitosti razvoja slovenske književnosti od konca 19. do sredine 20. stoletja, njeno vpetost v slovensko literarno tradicijo ter v evropske literarne smeri in tokove,
 – avtorsko, žanrsko, zvrstno, idejno-tematsko, motivno in slogovno raznolikost slovenske književnosti prve polovice 20. stoletja.
 2. Študenti poznajo izbor temeljnih del iz slovenske književnosti prve polovice 20. stoletja.

Objectives and competences:

--

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
 1. Razumevanje temeljnih zakonitosti razvoja slovenske književnosti od konca 19. do sredine 20. stoletja.
 2. Poznavanje avtorske, žanrske, zvrstne, idejno-tematske, motivne in slogovne raznolikosti te književnosti.
 3. Poznavanje temeljnih literarnih del iz slovenske moderne, ekspresionizma in socialnega realizma.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

Metode poučevanja in učenja:

Formalno-logične in literarnovedne metode, diskusija o prebranih delih.

Learning and teaching methods:

--

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

Način (pisni izpit, ustno izpraševanje, naloge, projekt)		Type (examination, oral, coursework, project):
Pisni izpit.	80 %	
Aktivno sodelovanje na predavanjih.	20 %	

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. ČEH STEGER, Jožica. Ekologizacija literarne vede in ekokritika. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], apr.-jun. 2012, letn. 60, št. 2, str. 199-212. [COBISS.SI-ID 19293960]
 2. ČEH STEGER, Jožica. Med avtobiografijo in avtobiografsko prozo : Cankarjevo Moje življenje

- in Majcnovo Detinstvo. V: KORON, Alenka (ur.), LEBEN, Andrej (ur.). *Avtobiografski diskurz : teorija in praksa avtobiografije v literarni vedi, humanistiki in družboslovju*, (Studia litteraria). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2011, str. 235-246. [COBISS.SI-ID 18550792]
3. ČEH STEGER, Jožica. *Ekspressionistična stilna paradigma v kratki pripovedni prozi 1914-1923*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 69). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2010. 221 str. ISBN 978-961-6656-46-7. [COBISS.SI-ID 65327105]
4. ČEH STEGER, Jožica. Literarni ekspresionizem, medmedialnost in abstraktnost. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Večno mladi Htinj : ob 80-letnici Janka Čara*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 83). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2012, str. 175-186. [COBISS.SI-ID 18933256]
5. ČEH STEGER, Jožica. Vloga živali v slovenski zgodnji ekspresionistični kratki prozi. *Stud. Slav. Savar.*, 2011, 1/2, str. 71-76. [COBISS.SI-ID 18910472]
6. ČEH STEGER, Jožica. Ekološko usmerjena literarna veda in Prežihove samorastniške novele. V: BOROVIK, Silvija (ur.). *[Novi pogledi na Prežihovega Voranca]*, (Jezik in slovstvo, letn. 55, št. 3/4). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2010, 2010, letn. 55, št. 3/4, str. 53-62. [COBISS.SI-ID 18423816]
7. ČEH STEGER, Jožica. Vstop Ivana Dornika v ekspresionistično paradigmo. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], jul.-sep. 2009, letn. 57, št. 3, str. [438]-450. [COBISS.SI-ID 40409698]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Izbrana poglavja iz svetovne književnosti
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		1.	2.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
45					45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages: **Predavanja / Lectures:**
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: **Prerequisites:**

Vsebina:

Predmet osvetljuje zgodovino svetovne književnosti do konca 19. stoletja. Predstavljene so glavne značilnosti književnosti starega Orienta, antike, srednjega veka, renesanse, baroka, razsvetljenstva, predromantike, romantike, simbolizma, realizma in naturalizma, simbolizma, modernizma in postmodernizma, pri čemer so posebej izpostavljene podobnosti in razlike v razvoju različnih nacionalnih književnosti. Ob natančnem branju izbranih literarnih del so analizirani in primerjani značilni pesniški postopki (npr. prvoosebni govor, pesniško podobe, verz, pesniške zvrsti in oblike), narativne strategije (npr. romantična ironija, objektivna deskripcija, impresionizem, vsevedni pripovedovalec) in dramske tehnike (zaprta drama). Predstavljene so različne interpretacije izbranih literarnih del.

Content (Syllabus outline):**Temeljni literatura in viri / Readings:**

Mihail Mihajlovič Bahtin, 1982: *Teorija romana: izbrane razprave*. Ljubljana: CZ.
 Ernest Robert Curtius, 2002: *Evropska književnost in latinski srednji vek*. Ljubljana: LUD Literatura.
 Janko Kos, 1986: *Pregled svetovne književnosti*. Ljubljana: DZS.
 Janko Kos, 1980: *Romantika*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon 6).
 Janko Kos, 1986: *Razsvetljenstvo*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon 28).
 Janko Kos, 1987: *Predromantika*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon 31).
 Sava Penčič, 1967: *Realizam*. Cetinje: Obod.

Cilji in kompetence:

Študent pozna zgodovino svetovne književnosti do modernizma, kar mu omogoča temeljitejše razumevanje razvoja starejše slovenske književnosti. Študent pozna glavna dela in predstavnike obravnavanih obdobj, razvija sposobnosti analiziranja in interpretiranja literarnih del.

Objectives and competences:

--

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
Študent zna samostojno analizirati in interpretirati literarna dela, prepoznati formalne in vsebinske značilnosti različnih literarnih obdobj, smeri, gibanj in tokov. Razume pomen socialno-kulturnega konteksta za razvoj književnosti.
Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Študent zna primerjati razvoj svetovne književnosti obravnavanih obdobj z razvojem slovenske književnosti.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, samostojni študij.

Learning and teaching methods:

--

Načini ocenjevanja:

Pisni izpit.		
--------------	--	--

Delež (v %) /

Weight (in %) /

Assessment:

100 %

Type (examination, oral, coursework, project):

Reference nosilca / Lecturer's references:

PAVLIČ, Darja. Lirski subjekt v poeziji Daneta Zajca. *Literatura (Ljublj.)*, maj-jun. 2009, letn. 21, št. 215/216, str. 114-123. [COBISS.SI-ID 18177288]

PAVLIČ, Darja. Contextualizing contemporary Slovenian lyric poetry within literary history. *Slov. stud.*, 2009, 31, [št.] 2, str. 161-170. [COBISS.SI-ID 18128392]

PAVLIČ, Darja. Pesniške, mentalne in druge podobe. *Primer. književ.*, 2010, letn. 33, št. 3, str. 235-249. [COBISS.SI-ID 44353634]

PAVLIČ, Darja. Simbolna govorica v Zajčevi igri Jagababa. *Stud. Hist. Slov.*, 2011, letn. 11, št. 2/3, str. 723-734, ilustr. [COBISS.SI-ID 1146757]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Jezikovna politika in jezikovno načrtovanje
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		1.	2.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture:	<input type="text" value="slovenščina"/>
	Vaje / Tutorial:	<input type="text" value="slovenščina"/>

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:

- Zakona o javni rabi slovenskega jezika;
- jezikovna vprašanja v zvezi z evropsko in slovensko zakonodajo; pravni predpisi, ki se nanašajo na rabo, varstvo in razvoj jezika; jezikovne pravice državljanov RS in tujcev v Sloveniji;
- primerjava slovenskega jezikovnega zakona s podobnimi evropskimi;
- Resolucija o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2007–2011 in 2012–2016;
- položaj slovenščine v domačem in mednarodnem okolju in skrb za njegovo udejanjanje;
- načrtovanje in zagotavljanje ustreznih formalnih okoliščin jezikovne rabe (dejavna jezikovna politika in njeno izvajanje v konkretnih okoliščinah);
- dvojezičnost in dvojezikovnost; večinsko prebivalstvo, večinski jezik in jezik manjšine; razvijanje strategije učinkovitih

Contents (Syllabus outline):

--

jezikovnih rešitev slovenščina v Porabju, na Koroškem, v Reziji in Benečiji.

Temeljni študijski viri / Readings:

Marko Stabej, 2010: *V družbi z jezikom*, (Zbirka Trojinski konj). Ljubljana: Trojina, zavod za uporabno slovenistiko.

Marko Jesenšek, 2009: Slovenski jezik in Evropska zveza. *Slavia Centralis*, letn. 2, št. 2, str. 7-23.

Vesna Mikolič (ur.), 2005: *Slovenščina in njeni uporabniki v luči evropske integracije*. Koper: založba Annales

Marko Jesenšek (ur.), 2003: *Perspektive slovenistike ob vključevanju v Evropsko zvezo*, (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 14). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije.

Breda Pogorelec (ur.), 1984: *Slovenščina v javnosti*. Zbornik, 1984. Ljubljana: RK SZDL,

Inka Štrukelj, (ur.), 2000: *Kultura, identiteta in jezik v procesih evropske integracije*. Ljubljana: Društvo za uporabno jezikoslovje Slovenije

Ada Vidovič Muha (ur.), 1996: *Jezik in čas*. Zbornik. Ljubljana: Filozofska fakulteta.

Zakon o javni rabi slovenskega jezika (ZJRS). (Ur.l. RS, št. 86/2004)

Cilji in kompetence:

- Razumeti aktualno dogajanje na področju slovenskega jezika in jezikovne politike;
- spremljanje in usmerjanje položaja slovenskega jezika (v Evropski zvezi) in nenehno pospeševanje razvoja slovenskega jezika v javnem življenju slovenske družbe;
- oblikovanje dejavne jezikovne politike, ki zagotavlja ustrezen status slovenščine; skrb za zagotovitev pravnih podlag njene rabe, znanstvenoraziskovalno spremljanje jezikovnega življenja, širjenje jezikovne zmožnosti ter razvoj in kulturo jezika;
- skrb za jezikovno kulturo;
- spoznavanje jezikovnih usmeritev in opredelitev uspešnih strategij za večjo različnost ter skupnih evropskih načrtov;
- spodbujanje jezikovne zavesti in uveljavljanje slovenske (in evropske) jezikovne dediščine Evrope;
- pospeševanje in uveljavljanje evropske jezikovne raznolikost in bogastva kulturne dediščine posameznih jezikovnih okolij; večjezičnost Evrope;
- podpiranje vseživljenjskega učenja jezikov kot odzivanje na gospodarske, družbene in kulturne spremembe v Evropi.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

- študent pozna jezikovno politiko in strategijo jezikovnega načrtovanja v Sloveniji (primerjalno z Evropsko zvezo) in se zaveda, da se v slovenskem prostoru

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

oblikuje samostojno;

- študent razume, da smo v Evropsko zvezo vstopili kot država z lastnim jezikom za vsa področja javnega življenja – slovenski jezik ima svojo normo, korpus in druge podlage in lastno slogovno izoblikovanost;
- študent razume odnos med Evropsko zvezo in Slovenijo, tj. zakonitost, da bomo slovensko jezikovno samobitnost razvijali tudi v novih razmerah glede na to, da Evropska zveza sprejema idejo večjezikovnosti, spoštovanja in razvijanja jezikovne raznolikosti, posebnosti v izbiri jezika in njegove rabe;
- razloži razliko med jezikovno politiko, ki temelji na restrikciji, in jezikovno politiko, ki izhaja iz ozaveščanja in spodbujanja;
- samostojno uporablja jezikovno zakonodajo v vsakdanji jezikovni praksi;
- refleksija lastnega razumevanja jezikovnega zakona, njegovo kritično vrednotenje, (ne)skladnost med teoretičnimi načeli in praktično rabo.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

1. študent zbere in interpretira podatke o nacionalnem programu jezikovne politike; refleksija na jezikovni zakon;
2. sodeluje in poroča o programih in projektih raziskovanja slovenskega knjižnega jezika, predvsem raziskovanja sociokulturnih razsežnosti rabe slovenskega jezika v vsem strnjenem prostoru slovenskega jezika;
3. dela v skupinah pri poglobljanju vedenja o pravilih tvorbe besedil, posebno pri jezikovni rabi v medijih (pisnih, govornih), kar vpliva na splošno govorno kulturo javnega sporazumevanja;
4. poroča o uspešnih govornih uprizoritvah umetnostih besedil v slovenskem jeziku (izvirna slovenska dramatika in prevajanje dramskih del), kritična analiza gledališke produkcije ter pisanje člankov na to temo;
5. spretno uporablja domačo in tujo literaturo ter spoznanja Evropskega leta jezikov, ki je osvetlilo vrednost jezikovne raznovrstnosti.

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja in seminar, analiza in primerjava besedil, reševanje problemov, pozitivne in negativne rešitve, poročanje, vodeno domače delo, pisanje besedil.

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja: Delež (v %) /
Weight (in %)**Assessment:**

Reševanje realnih problemov.	30 %	
Dnevnik.	40 %	
Pisni izpit.	30 %	

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. JESENŠEK, Marko. Ezikova politika i ideologija v slovenskoto panonsko ezikovo zemlišče. V: Deseti nacionalni slavistični četenija, posveteni na 90-godišnjata ot roždenieto na prof. Svetomir Ivančev, Sofija, 22-24 april 2010. *Istina, mistifikacija, l'ža v slavjanskite ezici, literaturi i kulturi : sbornik s dokladi ot Desetite nacionalni slavistični četenija, posveteni na 90-godišnjata ot roždenieto na prof. Svetomir Ivančev, 22-24 april 2010.* Sofija: Lektura: Sofijski universitet "Sv. Kliment Ohridski", Fakultet po slavjanski filologii, Katedra po slavjanski literaturi, Katedra po slavjansko ezikoznanie, 2011, str. 31-38. [COBISS.SI-ID 19047176]
2. JESENŠEK, Marko. The problems of Slovene as a so-called "small language" in the European Union and European Scientific Area. V: BĘDKOWSKA-KOPCZYK, Agnieszka (ur.), ŠARIĆ, Ljiljana (ur.), PAVERA, Libor (ur.). *Challenges for foreign philologies. Part 1, The Bologna process and new curricula.* Bielsko-Biala: ATH, 2011, str. 126-137. [COBISS.SI-ID 18696968]
3. JESENŠEK, Marko. Slovenski knjižni jezik med središčem in obrobjem - normativnost in/ali partikularizem. V: NOVAK-POPOV, Irena (ur.). *Vloge središča: konvergenca regij in kultur,* (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 21). Ljubljana: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije, 2010, str. 13-22. [COBISS.SI-ID 17904136]
4. JESENŠEK, Marko. Slovenski jezik in Evropska zveza. *Slavia Centralis*, 2009, letn. 2, št. 2, str. 7-23.
5. JESENŠEK, Marko. Razvoj slovenske jezikovne politike nekoč in danes. V: *Hartmanov zbornik,* (Studia Historica Slovenica, letn. 4 (2004), št. 2-3). Maribor: Zgodovinsko društvo dr. Franca Kovačiča, 2004, str. 681-694. [COBISS.SI-ID 13983496]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Korpusno jezikoslovje
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	5.

Vrsta predmeta / Course type izbirni

Univerzitetna koda predmeta / University course code: X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer: Doc. dr. Melita Zemljak Jontes, hab.: slovenski jezik

Jeziki / Languages:
Predavanja / Lectures: slovenščina
Vaje / Tutorial: slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: **Prerequisites:**

Pogojev ni.

Vsebina:

1. Opredelitev pojma korpusna lingvistika.
2. Osnovni pregled relevantne domače in tuje literature, povezane s korpusno lingvistiko.
3. Tipologija korpusov.
4. Načela gradnje referenčnih korpusov.
5. Teoretične in praktične aplikacije korpusov v lingvistiki s posebnim poudarkom na slovenski lingvistiki (frekvenčna lista besed, korpusno preverjanje dvojnic, pomensko spreminjanje besed, tipične kolokacije, iskanje pomenskih odnosov med besedami).
6. Slovenski korpusi:
  - FIDA,
  - Nova beseda,
  - Fida Plus,
  - Fida Giga,
  - GOS.
7. Postopki korpusne analize:
  - lista besed,
  - konkordance,
  - korpusni vzorci,
  - večbesedne enote.

Content (Syllabus outline):

Temeljni literatura in viri / Readings:

Vojko Gorjanc, 2003: Korpusi in jezikoslovje. *Jezik in slovstvo* (48/3–4). 19–28.
 - - 2005: *Uvod v korpusno jezikoslovje*. Domžale: Izolit.
 Vojko Gorjanc, S. Krek, ur., 2005: *Študije o korpusnem jezikoslovju*. Ljubljana: Krtina.
 Simon Krek, 2003: Jezikovni priročniki in novi mediji. *Jezik in slovstvo* (48/3–4). 29–46.
 Marko Stabej, 2003: Jezikovne tehnologije in jezikovno načrtovanje. *Jezik in slovstvo* (48/3–4). 5–18.
 Zborniki konferenc Jezikovne tehnologije (za slovenščino). Ljubljana: Inštitut Jožef Stefan. 1996–.
 Irena Stramljič Breznik, 2005: Kvantitativne lastnosti slovenskega tvorjenega besedja v poskusnem besednodružinskem slovarju za črko B. *Slavistična revija* (53/4). 505–520.
 Darinka Verdonik, Ana Zwitter Vitez, 2011: *Slovenski govorni korpus Gos* (Zbirka Sporazumevanje). 1. izd. Ljubljana: Trojina, zavod za uporabno slovenistiko.
 Darinka Verdonik, Ana Zwitter Vitez, Miro Romih, Simon Krek, 2010: Konkordančnik za govorni korpus GOS = Concordancer for the speech corpus GOS. V: ERJAVEC, Tomaž (ur.), ŽGANEC GROS, Jerneja (ur.). *Zbornik Sedme konference Jezikovne tehnologije, 14. do 15. oktober 2010, [Ljubljana, Slovenia] : zbornik 13. mednarodne multikonference Informacijska družba – IS 2010, zvezek C: proceedings of the 13th International Multiconference Information Society – IS 2010, volume C*, (Informacijska družba). Ljubljana: Institut Jožef Stefan, 12–15.

Cilji in kompetence:

Študenti:

- spoznajo temeljna izhodišča korpusne lingvistike, ki na jezik gleda kot na družbeni pojav, manifestirajoč se izključno v besedilih;
- funkcionalno uporabljajo razpoložljive korpusne in vgrajene možnosti statističnih obdelav jezikovnih podatkov;
- znajo smiselno interpretirati dobljene korpusne podatke.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
 Študenti znajo interpretirati iz korpusa pridobljene jezikovne podatke in razumejo povezavo med natančnostjo lematizacije in zanesljivostjo korpusnega podatka, zlasti pri morfemsko tako bogatem jeziku, kot je slovenščina.
 Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
 S funkcionalno uporabo korpusov se usposobijo:
 a) za analize besedil, ki so podlaga empiričnim in ne intuitivno zasnovanim jezikoslovnim študijam;
 b) za urejanje najrazličnejših zbirk leksemov, ki so izhodišča za nadaljnje slovaropisno razvrščanje.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

Metode poučevanja in učenja:

- predavanje (verbalne metode: razlaganje, pojasnjevanje, diskusija),
- seminarske naloge (delo s korpusi, predstavitev korpusne problematike),
- delo v spletni učilnici.

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja:

Aktivno sodelovanje pri seminarjih.
 Seminarska naloga.
 Pisni izpit.

Delež (v %) /

Weight (in %) **Assessment:**

Aktivno sodelovanje pri seminarjih.	10 %	Type (examination, oral, coursework, project):
Seminarska naloga.	20 %	
Pisni izpit.	70 %	

Reference nosilca / Lecturer's references:

ZEMPLJAK JONTES, Melita. Jezikovnokulturna podoba študentskih izdelkov v elektronski obliki. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Večno mladi Htinj : ob 80-letnici Janka Čara*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 83). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2012, str. 119-127. [COBISS.SI-ID 18928648]

LIPNIK, Jože, PULKO, Simona, ZEMLJAK JONTES, Melita. Sodobne in klasične metode pri pouku materinščine z roko v roki. V: SLADOVÁ, Jana (ur.). *Metody a formy práce ve výuce mateřského jazyka : sborník z mezinárodní vědecké konference konané 12. dubna 2011 na Pedagogické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Pedagogická fakulta, Katedra českého jazyka a literatury, 2012, str. 154-163. [COBISS.SI-ID 19189256]

ZEMLJAK JONTES, Melita. Primerjava instrumentalne in slušne analize samoglasniških sistemov na primeru slovenskega štajerskega in prleškega govora = Vergleich der Instrumental- und Höranalyse des Vokalsystems am Beispiel der slowenischen Sprache in der Steiermark und Prlekija. V: POHL, Heinz Dieter (ur.). *Akten der 10. Arbeitstagung für bayerisch-österreichische Dialektologie in Klagenfurt 19.-22. September 2007*, (Klagenfurter Beiträge zur Sprachwissenschaft, Jg. 34-36 (2008-2010)). Wien: Praesens, [med 2010 in 2011], str. 496-510. [COBISS.SI-ID 18770696]

ZEMLJAK JONTES, Melita. Vloga VOT pri tvorbi in razpoznavanju slovenskih zapornikov in zlitnikov. V: BADURINA, Lada (ur.), BAČIĆ-KARKOVIĆ, Danijela (ur.). *Riječki filološki dani : zbornik radova s Međunarodnoga znanstvenog skupa Riječki filološki dani održanoga u Rijeci od 6. do 8. studenoga 2008. Knj. 8*. Rijeka: Filozofski fakultet, 2010, str. 679-694. [COBISS.SI-ID 18018824]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Kultura pisnega in ustnega izražanja
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		1.	2.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code: X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer: doc. dr. Melita Zemljak Jontes, hab.: slovenski jezik

Jeziki / Languages:
Predavanja / Lecture: slovenščina
Vaje / Tutorial: slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Vsebina:

Temeljne naloge jezikovne kulture, razlogi za kultiviranje jezikovnega izražanja, merila vrednotenja v jeziku (s sinhronega in diahronega vidika), merilo splošne uveljavljenosti jezikovnega sredstva (jezikovna norma, kodifikacija norme in odnos med njima), jezikovna dinamika in odnos do inovacij v jeziku, vrste in vzroki jezikovnih sprememb ter njihovo uveljavljanje v zbornem jeziku.

Zvrsti (snopi) slovenskega jezika (socialne, funkcijske, časovne, mernostne; prenosniške: razlike med slušnim in pisnim prenosnikom, tj. med govorjenim in pisnim knjižnim jezikom).

Osnovni pojmi fonetike in fonologije. Glasovna podoba slovenskega knjižnega jezika. Naglasni tipi, oblikoslovni naglas, naglas v tvorjenkah. Besedilna fonetika. Sodobni pravorečni priročniki.

Zaznamovanje fonemov, morfonemov,

Contents (Syllabus outline):

--

besed, stavkov, povedi. Pravopis in oblikoglasje.

Kultura govornega izražanja s poudarkom na praktični rabi (jezikovna in komunikacijska kompetenca govorca, menjavanje govornega koda, sporazumevanje : komunikacija, besedno in nebesedno komuniciranje).

Izbrane besedilne vrste s problematiko govornega in/ali pisnega oblikovanja.

Temeljni študijski viri / Readings:

Janko Čar, 1980: *Izbrana poglavja iz kulture izražanja*. Maribor: Založba Obzorja Maribor. *Slovenski pravopis*. Ljubljana: Založba ZRC SAZU. 69–86, 135–143.

Iris Fink, Anita Goltnik Urnaut, Darko Števančec, 2009: *Poslovno komuniciranje*. Učbenik. Ljubljana. 86. http://www.leila.si/dokumenti/pok_2009.pdf. Pridobljeno 10. 12. 2012.

Cvetka Šeruga Prek, Emica Antončič, 2003: *Slovenska zborna izreka*. Maribor: Aristej.

Stanko Šimenc, 1987: *Pisno sporočanje za vsakdanjo rabo*. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.

Boris Urbančič, 1987: *O jezikovni kulturi*. Ljubljana: Delavska enostnost.

Jože Toporišič, 2000: *Slovenska slovnica*. Maribor: Založba Obzorja Maribor. 13–100, 533–554, 825–841.

– – 1992: *Enciklopedija slovenskega jezika*. Ljubljana: Cankarjeva založba.

Igor Ž. Žagar, Barbara Domajnko, 2006: *Argumentiranost kot model (uspešne) komunikacije*. Domžale: Izolit, (Kočevski tisk).

Cilji in kompetence:

Študentje se seznanijo s slovenskim jezikom kot kulturnim dejavnikom, seznanijo se z odnosom do jezika, z jezikovno dinamiko in z normami, ki jezik določajo in ga oblikujejo.

Študentje usvojijo védenje o zvrsteh slovenskega jezika.

Študentje pridobijo poglobljeno teoretično in praktično znanje kulture govornega in pisnega izražanja ter se naučijo pisno oblikovati in govorno predstaviti izbrane besedilne vrste.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študentje razumejo pojem slovenskega jezika z različnih vidikov, in sicer predvsem z vidika jezikovne kulture.

Poznajo različne zvrsti jezika in razlike med njimi.

Študentje poglobljeno obvladajo kulturno govorno in pisno izražanje. Znanje uporabijo pri oblikovanju govornega in pisnega besedila.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Poznavanje pojma slovenskega jezika z različnih vidikov omogoča lažje usvajanje poglobljenih jezikoslovnih znanj ter oblikovanje

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

kritičnega pogleda nanje. Usvojeno znanje oblikovanja govornega in pisnega besedila omogoča študentom nadaljnje strokovno delo (pisanje seminarских vaj, nalog, diplomskega dela, govorne predstavitve le-teh).

Metode poučevanja in učenja:

Learning and teaching methods:

Frontalno delo, skupinsko delo, individualno delo, delo v spletni učilnici.

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /

Weight (in %) **Assessment:**

Aktivno sodelovanje v seminarju.

10 %

Seminarska naloga.

20 %

Pisni izpit.

70 %

Reference nosilca / Lecturer's references:

ZEMPLJAK JONTES, Melita. Narečne značilnosti v izbranih besedilih Božidarja Raiča. *Čas. zgod. narodop.*, 2008, letn. 79 = n.v. 44, št. 1/2, str. 179-205. [COBISS.SI-ID 16132872]

ZEMPLJAK JONTES, Melita. Jurij Dalmatin - govorec in pisec (tudi) posavskega narečja. *Stati inu obstati*, 2011, [Št.] 13/14, str. 80-97. [COBISS.SI-ID 18769928]

ZEMPLJAK JONTES, Melita. *Trajanje glasov štajerskega zabukovškega govora : instrumentalno-slušna analiza*, (Zbirka Zora, št. 30). Maribor: Slavistično društvo, 2004. 343 str., ilustr. ISBN 961-6320-24-6. [COBISS.SI-ID 53888001]

ČERNELIČ KROŠELJ, Alenka, PAHOR, Daša, ZEMPLJAK JONTES, Melita. *Adam Bohorič, Jurij Dalmatin in Krško = [Adam Bohorič, Jurij Dalmatin and Krško]*, (Zbirka K mestu K., št. 4). Krško: Valvasorjev raziskovalni center: = Valvasor's Research Centre, 2006. 99 str., ilustr. ISBN 961-91303-3-2. [COBISS.SI-ID 226772480]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		2.	4.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15	15				60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages:
Predavanja / Lectures:
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: **Prerequisites:**

Vsebina:

- Splošen oris in ključna vprašanja slovenske nacionalne zgodovine oz. zgodovine slovenskega ozemlja ter temeljni viri za njuno proučevanje.
  - Slovenska kultura in kulturna zgodovina.
  - Etnogeneza Slovencev.
  - Poglavja iz splošne kulturne zgodovine Slovencev oz. slovenskega ozemlja:
    - prazgodovinsko obdobje
    - antika
    - naselitev Slovanov, srednji vek
    - humanizem, reformacija in protireformacija
    - barok
    - razsvetljenstvo
    - 19. stol.
    - 20 stol.
  - Povezanost posameznih kulturnozgodovinskih obdobj s položajem slovenskega jezika ter razvojem slovenskega knjižnega jezika in slovenske književnosti.
  - Vpetost slovenskih kulturnozgodovinskih dogajanj v evropske duhovne tokove.
- Posebnosti kulturne preteklosti Maribora in

Content (Syllabus outline):

njegovega širšega zaledja v kulturni zgodovini Slovencev.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Temeljni študijski viri / Textbooks:

1. *Zakladi tisočletij*, 1999. Ljubljana: Modrijan.
2. *Ilustrirana zgodovina Slovencev*, 1999. Ljubljana: Mladinska knjiga.
3. *Slovenska novejša zgodovina*, 2005. Ljubljana: Mladinska knjiga.
4. Peter Vodopivec, 2006: *Od Pohlinove slovnice do samostojne države*. Ljubljana: Modrijan.
5. Janko Kos, 1996: *Duhovna zgodovina Slovencev*. Ljubljana: Slovenska matica.

Cilji in kompetence:

Študent razširi in poglobi poznavanje slovenske nacionalne zgodovine, se seznanj z osnovnimi in samosvojimi značilnostmi kulturne zgodovine Slovencev, spozna ozko povezanost slovenskega kulturnega razvoja z evropskimi duhovnimi dogajanjem.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
Znanje in razumevanje; spretnosti:

Študent se usposobi za relativno samostojno proučevanje slovenskih kulturnozgodovinskih obdobj, dogodkov in osebnosti. V posameznih kulturnozgodovinskih pojavih zmora prepoznati širši družbeni in duhovni kontekst.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

Metode poučevanja in učenja:

Problemska predavanja; priprave individualnih tematskih seminarskih nalog.

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja:

Seminarske naloge.

Ustni izpit (poznavanje slovenske kulturne zgodovine).

Delež (v %) /

Weight (in %) **Assessment:**

Type (examination, oral, coursework, project):

40 %

60 %

Reference nosilca / Lecturer's references:

RAJH, Bernard. Pogledi na slovensko 19. stoletje. *Čas. zgod. narodop.*, 2008, letn. 79 = n. v. 44, št. 1/2, str. 71-82. [COBISS.SI-ID 16154632]

RAJH, Bernard. Tipologija in razvrstitev naglašanih samoglasnikov v severozahodnoprleškem govoru. V: TOPORIŠIČ, Jože (ur.). *Škrabčeva misel VI : zbornik s simpozija 2007*. Nova Gorica: Frančiškanski samostan Kostanjevica, 2008, str. [81]-99. [COBISS.SI-ID 16232712]

RAJH, Bernard. Glagoli v severozahodnoprleškem govoru. V: KOLETNIK, Mihaela (ur.), SMOLE, Vera (ur.). *Diahronija in sinhronija v dialektoloških raziskavah*, (Zbirka Zora, 41). Maribor: Slavistično društvo, 2006, str. 399-406. [COBISS.SI-ID 14547720]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Lektorat makedonskega jezika
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	6.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
		60			30	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages:
Predavanja / Lectures:
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:
Prerequisites:

Vsebina:

- zgodovinski razvoj makedonskega jezika,
- makedonska pisava (cirilica),
- samostalniki, pridevniki, zaimki, števnik, predlogi, prislovi,
- glagolski sistem makedonskega jezika,
- osnovni besedni zaklad za sporazumevanje na vsakdanje teme.

Content (Syllabus outline):

Temeljni literatura in viri / Readings:

T. Gočkova-Stojanovska, I. Panovska-Dimkova 2012: Učebnik po makedonski jazik za stranci »Božilak – početno ramnište. Skopje: Univerzitet »Sv. Kiril i Metodij«, Filološki fakultet »Blaže Koneski« - Skopje

V. Ajdinska-Papazovska 1999: Dobredojdovte na makedonski jazik (učebnik, rabotna tetratka in CD). Skopje.

R. Tasevska 2006: Makedonski so maka, kurs za početnici. Skopje: Univerzitet »Sv. Kiril i Metodij«, Filološki fakultet »Blaže Koneski« - Skopje.

L. Minova-Gjurkova 2006: Gramatika na makedonskiot standarden jazik za stranci (Grammar of the Standard Macedonian Language for Foreign Speakers). Skopje.

Nataša Hribar, Gjoko Nikolovski, 2010: Oblikovanje slovenskega in makedonskega knjižnega jezika. V: BJELČEVIČ, Aleksander (ur.). *Reformacija na Slovenskem : (ob 500-letnici Trubarjevega rojstva)*, (Obdobja, Simpozij, = Symposium, 27). 1. natis. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 347-356.

Cilji in kompetence:

- vpogled v slovnično podobo drugega slovanskega jezika in kontekst zgodovinekega razvoja tega jezika;
- možnost za jezikovno primerjevo makedonščine in slovenščine;
- raven znanja jezika, ki študentu omogoča uporabo literature v makedonščini s pomočjo dodatnih pripomočkov (slovarjev, slovníc).

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Po končanem lektoratu študent:

- se sporazumeva v predvidljivih govornih položajih ob vsakdanjih temah,
- razume bistvene informacije v krajših, manj zapisanih in govorjenih besedilih,
- ob navodilih napiše krajše besedilo (čestitko, razglednico),
- je njegovo govorno in pisno izražanje sicer preprosto, vendar dovolj ustrezno in pravilno, tako da sporazumevanje večinoma ni moteno.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

Metode poučevanja in učenja:

- delo v skupini;
- individualno delo;
- strokovna ekskurzija v Makedoniji;

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja:

- seminarska vaja;
- pisni izpit;
- ustni izpit.

Delež (v %) /

Weight (in %) **Assessment:**

20%

60%

20%

Type (examination, oral, coursework, project):

Reference nosilca / Lecturer's references:

NIKOLOVSKI, Gjoko. Upotreba na minatoto neopredeljeno vreme (perfekt) vo makedonskiot jazik i negovite prevodni ekvivalenti vo slovenečkiot jazik. *God. zb. (Filol. fak. "Blaže Koneski")*, 2007, 33, str. 161-171. [COBISS.SI-ID 18301448]

NIKOLOVSKI, Gjoko. Opozicija kategorij pripovedovanje in neposredno govorjenje v makedonskem perfektu kot kulturno-jezikovna specifika makedonskega jezika in njena refleksija v slovenskem jeziku. V: NOVAK-POPOV, Irena (ur.). *Stereotipi v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi : zbornik predavanj*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete, 2007, str. 198-205. [COBISS.SI-ID 34635362]

NIKOLOVSKI, Gjoko. Upotrebata na minatite vremenja (aorist, imperfekt i perfekt) vo makedonskiot jazik i nivnite ekvivalenti vo slovenečkiot jazik. V: TRENEVSKI, Tomislav (ur.). *Petti naučen sobir na mladi makedonisti*. Skopje: Filološki fakultet "Blaže Koneski", Katedra za makedonski jazik i južnoslovenski jazici, 2008, str. 139-155. [COBISS.SI-ID 18301704]

HRIBAR, Nataša, NIKOLOVSKI, Gjoko. Oblikovanje slovenskega in makedonskega knjižnega jezika. V: BJELČEVIČ, Aleksander (ur.). *Reformacija na Slovenskem : (ob 500-letnici Trubarjevega rojstva), (Obdobja, Simpozij, = Symposium, 27)*. 1. natis. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2010, str. 347-356.
http://www.centerslo.net/files/file/simpozij/simp27/27_HribarNikolovski.pdf. [COBISS.SI-ID 18011144]

NIKOLOVSKI, Gjoko. Pogled na makedonski jezik s sodobnega, zgodovinskega in dialektološkega stališča ter glede njegovega procesa standardizacije. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Večno mladi Htinj : ob 80-letnici Janka Čara*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 83). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2012, str. 146-152. [COBISS.SI-ID 18926600]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Lektorat poljskega jezika
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	6.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
		60			30	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages:
Predavanja / Lectures:
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:
Prerequisites:

Vsebina:

Fonetični in fonološki sistem poljskega jezika (v primerjavi s slovenskim).
 Temeljne besede in besedne zveze v tipičnih komunikacijskih situacijah.
 Sistem časov v poljščini (sedanjik, preteklik, prihodnjik).
 Stopnjevanje pridevnikov in prislovov.
 Temeljni skloni (imenovalnik, tožilnik, orodnik).
 Števniki.
 Strokovna ekskurzija na Poljsko:
 v sklopu Lektorata poljskega jezika je predvidena petdnevna strokovna ekskurzija. Namen ekskurzije je utrjevanje ter preverjanje v praksi znanja poljskega jezika, ki so ga študentje pridobili v času predavanj. Obravnavajo se različne vsebine, ki so navedene v učnem načrtu. Študentje spoznajo kulturno dediščino, zgodovino, mentaliteto, kulinariko in običaje Poljske.

Content (Syllabus outline):**Temeljni literatura in viri / Readings:**

Barbara BARTNICKA, 1999: Uczymy się polskiego. Warszawa. Wiedza Powszechna.
 Danuta GAŁYGA, 2003: Ach, ten język polski. Kraków. Universitas.
 Władysław MIODUNKA, 2005: Cześć, jak się masz? Kraków. Universitas.
 Józef Pyzik, 2003: Przygoda z gramatyką. Kraków. Universitas.

Cilji in kompetence:

Študentje usvojijo komunikacijske osnove v poljščini.
Znajo reagirati v osnovnih komunikacijskih situacijah.
Izražajo se slovnično korektno v okviru osnovnih stavčnih struktur.

Objectives and competences:

--

Predvideni študijski rezultati:

Študentje razumejo najpomembnejše vsebine in namene, ki jih vsebujejo besedila in izjave, povezane z vsakdanjo tematiko, s prostim časom, šolo in z drugimi tipičnimi situacijami.
Študentje znajo uporabiti poljščino v tipičnih vsakdanjih situacijah, kot npr. potovanje.
Študentje so zmožni napisati enostavno besedilo na splošno temo in opisati lastna zanimanja.
Študentje znajo razlikovati med knjižnim in pogovornim jezikom.
Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Študentje so zmožni komunicirati v najbolj osnovnih situacijah.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

Metode poučevanja in učenja:

Skupinsko delo, individualno delo

Learning and teaching methods:

--

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %) /

Assessment:

Kolokviji. Pisni izpit.	20% 80%	Type (examination, oral, coursework, project):
----------------------------	------------	--

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. GLAZ, Agata. Bożena Tokarz: Med destrukcijo in konstrukcijo - poezija Srečka Kosovela v kontekstu konstruktivizma. Katowice: Šlezijska univerza, 2004. *Jez. slovst. (Tisk. izd.)*. [Tiskana izd.], 2009, letn. 54, št. 2, str. 137-142. [COBISS.SI-ID 39757922]

2. GLAZ, Agata. *Recepcija poezije Zbigniewa Herberta : diplomsko delo*. Maribor: [A. Glaz], 2006. 63 f. [COBISS.SI-ID 15076872]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Literarne revije in literarni programi po l. 1950
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	6.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lectures:	<input type="text" value="slovenščina"/>
	Vaje / Tutorial:	<input type="text" value="slovenščina"/>

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:

Predmet evocira stališče teoretičarke Julije Kristeve, da imajo revije posebno mesto v kulturnem in duhovnem življenju naroda. Sestavljen je iz petih tematskih sklopov.

1. Zgodovinski pregled.
2. Uredniška politika.
3. Vplivi revijalnega tiska in eventualni programski značaj uredniških konceptov.
4. Idejni in estetski tokovi v slovenskem revijalnem tisku.
5. Revije posamično.

Zasnova predmeta omogoča sinhrono in diahrono sledenje dogajanju. To pomeni, prvič, umeščanje posameznih revij v časovne in prostorske koordinate, kjer moramo v prvih desetletjih po drugi svetovni vojni upoštevati politične pogoje, ob koncu dvajsetega in na začetku enaindvajsetega stoletja pa predvsem različne idejne, nazorske ter literarnoestetske razmere. Drugič, taka zasnova daje dobre

Content (Syllabus outline):

možnosti za problematiziranje literarnoprogramskega značaja revij, denimo Perspektiv, Problemov ali Literature. Sestavni del predmeta je seminar, in sicer v smislu uvajanja v samostojno raziskovalno delo. Študenti bodo dobili konkretne naloge. Njihov namen bo povezovanje literarnoprogramske vsebin z glavnimi literarnimi določnicami slovenske književnosti. (denimo koncepta socialističnega realizma in izbranih pripovedi M. Kranjca, formalnih in idejnih zvez med konceptom novega romana ter Šeligovo prozo, postmodernističnih literarnih pogledov in izbranih del A. Blatnika, I. Bratoža idr.) O svojih rezultatih bodo poročali v seminarju.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Jože Pogačnik, 1972: Zgodovina slovenskega slovstva 8: Maribor: Obzorja.
Taras Kermauner, 1995: Perspektivovci. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče.
Miran Štuhec, 2001: Literarne revije in programi. *Slovenska književnost III*. Ljubljana: DZS.
Milan Dolgan, 1990: Slovenski literarni programi in manifesti. Ljubljana: MK.

Cilji in kompetence:

Ciljev je več, osrednja sta dva.

1. Uvid v dogajanje.
2. Razumevanje zakonitosti, ki so določale razmerje med uredniškimi koncepti in aktualno literarno produkcijo.
3. Kompetentno razpravljanje o postavljenem literarnem problemu.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
Po opravljenem izpitu bodo študenti usposobljeni za samostojno in kompetentno delo na področju, ki ga obsega izpit, in, kar je enako pomembno, globlje bodo razumeli procese, ki so se zgodili v slovenski književnosti po 2. svetovni vojni.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Znanje navedenih vsebin je izjemno pomembno pri študiju slovenske književnosti: prvič, dobijo študenti relativno široko znanje in intelektualno širino, drugič, zelo potrebne kulturne, duhovne in literarne podlage za diskusijo o književni problematiki. Seminarско delo bo potrdilo ali ovrglo samostojnost pri delu s konkretnimi situacijami.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja vključujejo spodbujanje študentov k problemskemu pristopu in k reševanju načrtovanih specifičnih problemov. Aktivna navzočnost pri predavanjih. Kritičen študij navedene in druge literature. Delo v seminarju.

Learning and teaching methods:

--

Delež (v %) /

Weight (in %) **Assessment:****Načini ocenjevanja:**

Ustni izpit. Pisno seminarsko delo.	Izpit 60 %, seminarsko delo 40 %.	Type (examination, oral, coursework, project):
--	--	--

Reference nosilca / Lecturer's references:

- Miran Štuhec, Historische Quellen in der Rolle des Narrems der historiographischen Erzählung : (Erzählsituation in der historiographischen Erzählung). V: BERNARD, Jeff (ur.), GRZYBEK, Peter (ur.), WITHALM, Gloria (ur.). *Geschichte, Kultur, Kulturgeschichte : semiotische Aspekte*, (Semiotische Berichte, Jg. 21, Nr. 2). Wien: Die Österreichische Gesellschaft für Semiotik, 1997.
- Miran Štuhec, Kersnikova Elza na poti od guvernante do poslančeve žene. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], 1998, let. 46, št. 3.
- Miran Štuhec, Premiki v narativnem sistemu Prešernovega Krsta pri Savici. V: PATERNU, Boris (ur.). *Prešernovi dnevi v Kranju : simpozij ob 150-letnici smrti dr. Franceta Prešerna, od 2. do 5. februarja 1999 na Fakulteti za organizacijske vede v Kranju*. Kranj: Mestna občina, 2000.
- Miran Štuhec, Vergleich von Prešerens Krst pri Savici und Puškins Eugen Onegin unter dem Aspekt der angewandten narrativen Strategie. *Stud. Slav. Savar.*, 2001.
- Miran Štuhec, Narrativnaja strategija v poëme F. Prešerna "Kreščenje pri Savici" i v romane v stuhah A. S. Puškina "Evgenij Onegin". V: DORONINA, R. F. (ur.). *Poetičeskij mir slavjanstva : obščie tendencii i tvorčeskie individual'nosti : issledovanija po slavjanskoj poezii*, (Serija "Slavica et Rossica"). Moskva: [Institut slavianovedenija RAN], 2006.

NOV PREDMET (UN):

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Metafora in simbol v književnosti
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	6.

Vrsta predmeta / Course type obvezni

Univerzitetna koda predmeta / University course code: X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer: red. prof. dr. Jožica Čeh Steger, hab.: slovenska književnost

Jeziki / Languages:
Predavanja / Lectures: slovenščina
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: **Prerequisites:**

Jih ni.

Vsebina:

1. Metafora in simbol – od Aristotela naprej temeljna pojma poetike – sta izjemno zanimiv predmet različnih znanstvenih disciplin (poetike, retorike, jezikoslovja, literarne vede, kulturne semiotike, psihologije, filozofije, prevodoslovja idr.). V novejših literarnovednih teorijah, na primer v teoriji medbesedilnosti ali v Linkovi diskurzivni analizi, sta obravnavana kot pomembni prvini med- in transdisciplinarnega preučevanja književnosti. Predavanja bodo namenjena predstavitvi novejših teoretskih pogledov na simbol v okviru kulturne semiotike in na metaforo, nastalih iz kritike retorične definicije metafore kot pesniškega okrasa ali odklona od dobredne rabe jezika. Predstavljena bodo naslednja teoretska poglavja:
– interakcijska teorija metafore (Richards,

Content (Syllabus outline):

Black),
– metaforično polje (Weinrich, Kurz),
– kognitivna teorija metafore (Johnson, Lakoff idr.),
– simbol v kulturni semiotiki (Lotman, Dobrovol'skij idr.),
– razlike med metaforo in simbolom (Kurz),
– tipi metafor (tradicionalna, frazeološka, drzna, absolutna, avtorska) in simbolov (metonimični, metaforični, kolektivni, naravni, kulturni idr. simboli),
– meddiskurzivnost, medbesedilnost metafore in simbola (Link),
– vloga metafore v literarnem besedilu (spoznavna, čustvena, estetska funkcija metafore),
– vloga simbola v literarnem besedilu in v različnih kulturah,
– vloga metafore in simbola v različnih literarnih smereh in stilnih tokovih,
– spreminjanje metafor in simbolov v okviru različnih literarnih estetik, ideologij, časovnih, kulturnih, pokrajinskih, socialnih idr. določilnic.

2. Navedena teoretska izhodišča o metafori in simbolu bodo podlaga za seminarsko delo. Seminar bo namenjen aplikaciji temeljnih teoretskih izhodišč na konkretnih besedilih iz slovenske književnosti, ki bodo izbrana tako, da bodo upoštevani različni avtorji, literarna obdobja, smeri, stili, pokrajinska pripadnost, prevodi idr.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Günter Butzer, Joachim Jacob, 2008: *Metzler Lexikon Literarischer Symbole*. Stuttgart.
Jožica Čeh, 2001: Uvod. V: Jožica Čeh: *Metaforika v Cankarjevi kratki pripovedni prozi*. Maribor: Slavistično društvo. 14–37.
Jožica Čeh, 2005: Pogledi na metaforo. *JiS* 50/3–4. 75–86.
Jožica Čeh Steger, 2005: Barve in njihova simbolika v kulturi in jeziku. *Jezikoslovni zapiski* 11/2. 89–103.
Dmitirj Dobrovol'skij, Elisabeth Piirainen, 2002: *Symbole in Sprache und Kultur*. Bochum: Brockmeyer.
James Hall, 1991: *Rječnik tema i simbola u umjetnosti*. Prev. Marko Grčić. Zagreb.
Božidar Kante, ur., 1998: »Kaj je metafora?« Ljubljana: Krtina.
Katrín Kohl, 2007: *Metapher*. Stuttgart: Metzler V.
Gerhard Kurz, 1986: *Metapher, Allegorie, Symbol*. Göttingen.

Cilji in kompetence:

Objectives and competences:

1. Študenti se seznanijo z novejšimi teoretskimi pogledi na metaforo in simbol, podrobneje s kulturnosemiotično opredelitvijo simbola, z interakcijsko in s kognitivno teorijo metafore.

2. Spoznajo:

- terminološki aparat novejših teorij za analizo metafore in simbola,
- razlike med metaforo in simbolom,
- različne tipe metafor in simbolov,
- pomen metafore za konceptualizacijo pojmovnih vsebin,
- medbesedilnost metafore in simbola,
- kontekstualno določenost metafore in kulturno pogojenost simbola,
- spreminjanje tematskih območij metafor in simbolov skozi čas in pod vplivom literarnih estetik, ideologij idr.,
- problematiko prevajanja pokrajinsko in kulturno specifičnih metafor in simbolov.
- slogovno vlogo metafor pri izbranih avtorjih in v posameznih literarnih smereh.

3. Usposobijo se za analizo metafore in simbola v književnih besedilih.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

1. Študenti razumejo:

- novejše teoretične poglede na metaforo in simbol, zlasti pojmovanje simbola v okviru kulturne semiotike ter interakcijsko in kognitivno teorijo metafore.
- kontekstualno, zgodovinsko in kulturno pogojenost metafore in simbola ter njuno spreminjanje skozi čas,
- simbol kot tekst in obliko kulturnega spomina,
- slogovno vlogo metafor v različnih literarnih besedilih in literarnih smereh.

2. Znajo:

- uporabljati terminološki aparat novejših teorij za analizo metafore in simbola,
- ločiti metaforo od simbola,
- prepoznati različne tipe metafor in simbolov,
- prepoznati kognitivno, čustveno in estetsko vlogo metafor.

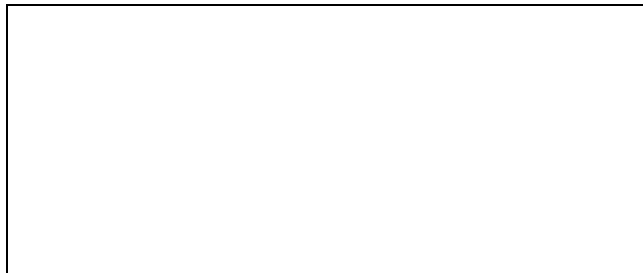
Metode poučevanja in učenja:

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

Learning and teaching methods:

Formalno-logične in literarnoteoretske metode (stilna analiza, interpretacija, analiza metafore po interakcijski in kognitivni teoriji metafore, diskurzivna in kulturnosemiotična analiza simbola, delo z besedilom, delo s slovarjem simbolov, diskusija).

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %) **Assessment:**

Ustni del izpita.	60 %	Type (examination, oral, coursework, project):
Pisni del izpita iz analize metafore in simbola.	20 %	
Aktivno delo v seminarju.	20 %	

Reference nosilca / Lecturer's references:

ČEH STEGER, Jožica. Ekologizacija literarne vede in ekokritika. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], apr.-jun. 2012, letn. 60, št. 2, str. 199-212. [COBISS.SI-ID 19293960]

ČEH STEGER, Jožica. Med avtobiografijo in avtobiografsko prozo : Cankarjevo Moje življenje in Majcnovo Detinstvo. V: KORON, Alenka (ur.), LEBEN, Andrej (ur.). *Avtobiografski diskurz : teorija in praksa avtobiografije v literarni vedi, humanistiki in družboslovju*, (Studia litteraria). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2011, str. 235-246. [COBISS.SI-ID 18550792]

ČEH STEGER, Jožica. *Ekspressionistična stilna paradigma v kratki pripovedni prozi 1914-1923*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 69). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2010. 221 str. ISBN 978-961-6656-46-7. [COBISS.SI-ID 65327105]

ČEH STEGER, Jožica. Literarni ekspresionizem, medmedialnost in abstraktnost. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Večno mladi Htinj : ob 80-letnici Janka Čara*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 83). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2012, str. 175-186. [COBISS.SI-ID 18933256]

ČEH STEGER, Jožica. Vloga živali v slovenski zgodnji ekspresionistični kratki prozi. *Stud. Slav. Savar.*, 2011, 1/2, str. 71-76. [COBISS.SI-ID 18910472]

ČEH STEGER, Jožica. Ekološko usmerjena literarna veda in Prežihove samorastniške novele. V: BOROVIK, Silvija (ur.). *[Novi pogledi na Prežihovega Voranca]*, (Jezik in slovstvo, letn. 55, št. 3/4). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2010, 2010, letn. 55, št. 3/4, str. 53-62. [COBISS.SI-ID 18423816]

ČEH STEGER, Jožica. Vstop Ivana Dornika v ekspresionistično paradigmo. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], jul.-sep. 2009, letn. 57, št. 3, str. [438]-450. [COBISS.SI-ID 40409698]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Mladinska književnost
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		1.	1.

Vrsta predmeta / Course type obvezni predmet

Univerzitetna koda predmeta / University course code: SL12

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30					60	3

Nosilec predmeta / Lecturer: red. prof. dr. Dragica Haramija, hab.: mladinska književnost

Jeziki / Languages:
Predavanja / Lectures: slovenski
Vaje / Tutorial: --

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: --- **Prerequisites:**

Vsebina:

- Mladinska književnost kot poseben tip književnosti, ki se deli na otroško knj., mladinsko knj. in knj. za mlade odrasle; bralni razvoj otroka.
- Literarnozgodovinski pregled svetovne in slovenske mladinske književnosti.
- Razvoj slovenske mladinske poezije (folklorna otroška poezija, začetniki, F. Levstik, O. Župančič, T. Pavček, K. Kovič, N. Grafenauer, D. Zajc, B. A. Novak, B. Štampe Žmavc, A. Rozman Roza).
- Razvoj slovenske mladinske proze (folklorno slovstvo, F. Levstik, F. Bevk, A. Ingolič, T. Seliškar, V. Zupan, L. Suhodolčan, V. Pečjak, F. Lainšček, B. Štampe Žmavc, S. Pregl, S. Makarovič, D. Zupan, M. Dolenc, M. Moškrič, B. Novak, D. Muck, L. Prap, P. Suhodolčan, J. Vidmar).
- Razvoj slovenske mladinske dramatike

Content (Syllabus outline):

(P. Golia, F. Milčinski Ježek, L. Suhodolčan, B. A. Novak, A. Goljevšček). Oglad lutkovne ali gledališke predstave in primerjava dramskega besedila z gledališko izvedbo.

- Književne vrste v mladinski književnosti: lirska poezija, epska poezija, kratke prozne vrste, daljše prozne vrste, komedija, žaloigra.
- Bralna značka kot spodbuda za branje.

Temeljni literatura in viri / Readings:

- Dragica Haramija, 2012: Tipologija pravljic na Slovenskem. *Otrok in knjiga* 83. 12–23.
- Dragica Haramija, 2009: Sedem pisav: opusi sedmih sodobnih slovenskih mladinskih pisateljev. Maribor: Mariborska knjižnica, Pedagoška fakulteta.
- Igor Saksida, 1998: Slovenska mladinska dramatika. Maribor: Obzorja.

Viri:

Tone Pavček: Majnice in majhnice. Kajetan Kovič: Zlate ure. Saša Vegri: Naročje kamenčkov. Niko Grafenauer: Skrivnosti. Dane Zajc: Hiša sanja. Boris A. Novak: Vserimje. Milan Dekleva: Pesmarica prvih besed. Bina Štampe Žmavc: Sivilnate rime. Feri Lainšček: Cicibanija. Rad bi. Dlan mi po tebi diši. Peter Svetina: Mimosvet, Pesmi iz pralnega stroja. Andrej Rozman Roza: Izbrane rozine v akciji. Anja Štefan: Lonček na pike. Lila Prap: Male živali. Živalske uspavanke.

Slovenske narodne pravljice; Bisernica; Zlata čebelica (1., 2. del); Pravljice bratov Grimm; Andersenove pravljice, Geniji, Geniji². Zupan, Vitomil: Potovanje v tisočera mesta. Pečjak, Vid: Kam je izginila Ema Lauš (zbirka). Pregl, Slavko: Srebro iz modre špilje. Spričevalo. Car brez zaklada. Kovič, Kajetan: Maček Muri. Moj prijatelj Piki Jakob. Makarovič, Svetlana: Svetlanine pravljice (zbirka). Novak, Bogdan: Zvesti prijatelji (eno knjigo po izbiri). Ninina pesnika dva. Štampe Žmavc, Bina: Ure kralja Mina. Pogašeni zmaj (zbirka). Cesar in roža (zbirka). Zupan, Dim: Štirinajst in pol. Hektor (eno knjigo po izbiri). Muck, Desa: Kremlin. Lažniva Suzi. Blazno resno o... (eno knjigo po izbiri). Vidmar, Janja: Debeluška. Baraba. Fantje iz gline. Zoo. Angie. Pink. Gluvič, Goran: Popoldanski ritem. Moškrič, Marjana: Ledene magnolije. Stvar. Suhodolčan, Primož: Košarkar naj bo! Kolesar naj bo! Ranta vrača udarec. Dolenc, Mate: Golo morje. Lainšček, Feri: Mislice. Dim, Dušan: Distorzija. Lindgren, Astrid: Pika Nogavička. Brata Levjesrčna. Milne, Alan Alexander: Meved Pu. Saint Exupery, Antoin: Mali princ. Tolkien, John Ronald Reuel: Hobit. Dahl, Roald: Matilda. Čarovnice. Rowling, J. R.: Harry Potter (eno knjigo po izbiri). Pullman, Philip: Njegova temna tvar (eno knjigo: Severni sij, Pretanjeni nož, Jantarni daljnogled).

Leopold Suhodolčan: P. Golia: Princeska in pastirček. Srečna hiša Doberdan. Boris A. Novak: Nebesno gledališče. Alenka Goljevšček: Hiša.

Cilji in kompetence:

Spoznati književne zvrsti, vrste in žanre v mladinski književnosti. Obvladati značilnosti pomembnejših književnih vrst, ki so hkrati najpogostejše pri pranju v tretjem triletju osnovne šole in na začetku srednješolskega izobraževanja. Uporabiti znanje o bralnem razvoju na populaciji mladostnikov.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
Znanje in razumevanje mladinske književnosti s poudarkom na spodbujanju branja študentov, ki večino virov preberejo samostojno, izbrana besedila interpretirajo. Poznajo literarnozgodovinska obdobja in najpomembnejše predstavnike mladinske književnosti v nekem obdobju.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- Študentje poznajo teorijo mladinske književnosti, najpomembnejša besedila iz lirike, epike in dramatike, zmorejo spodbujati bralno kulturo.

Metode poučevanja in učenja:

Predstavitev vsebine ob spodbujanju študentov k problemskemu pristopu in reševanju načrtovanih specifičnih vsebin. Spodbujanje študentov za aktivno soustvarjanje in vključevanje v poglobljene vsebine ter kritično presojo.

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja:

Način (pisni izpit, ustno izpraševanje, naloge, projekt)
Pisni izpit.

Delež (v %) /

Weight (in %) /

100 %

Assessment:

Type (examination, oral, coursework, project):

Reference nosilca / Lecturer's references:

- Dragica Haramija, 2009: *Sedem pisav: opusi sedmih sodobnih slovenskih mladinskih pisateljev*. Maribor: Mariborska knjižnica, Pedagoška fakulteta.
- Dragica Haramija, 2009: *Slovensko-hrvaške vezi v sodobni mladinski prozi*. Maribor: Filozofska fakulteta, Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti (Zora; 65).
- Dragica Haramija, 2000: *Slovenska realistična avanturistična mladinska proza*. GIZ GTP: Videm pri Ptuj.

NOV PREDMET (UN)

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: NAREČNO SLOVAROPISJE
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		2.	4.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer: red. prof. dr. Mihaela Koletnik, hab.: slovenski knj. jezik

Jeziki / Languages:
Predavanja / Lecture: slovenščina
Vaje / Tutorial: slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Vsebina:

1. Uvod v slovaropisje: opredelitev vede, temeljni pojmi, tipologija, izdelava in uporaba slovarjev ter slovarsko urejenih priročnikov.
2. Zgradba slovarskega gesla: temeljni razdelki, obvezne in neobvezne sestavine, označevanje, medgeselsko povezovanje.
3. Slovenska slovaropisna tradicija: tipologija in tipografija slovarskih gesel, ustaljeni postopki prikaza slovarskih podatkov.
4. Narečno slovaropisje: posebnosti makro- in mikrostrukture, vrste narečnih slovarjev, opredelitev narečnega besedja, razmerje med jezikovnostrukturnim opisom in slovarjem.
5. Zgodovina slovenskega narečnega slovaropisja (od Registra v Dalmatinovi Bibliji do danes), razčlemba slovenskih narečnih slovarjev.
6. Postopek uslovarjenja narečnega gradiva:

Contents (Syllabus outline):

priprava iztržkov iz zvočnega zapisa
narečnega besedila, izdelava geslovnika,
zasnova geselskega članka.

Temeljni študijski viri / Readings:

Stanislaus Hafner, Erich Prunč (ur.), 1980: *Lexikalische Inventarisierung der slowenischen Volkssprache in Kärnten: Grundsätzliches und Allgemeines*, Graz: Institut für Slawistik der Universität Graz.

Karmen Kenda-Jež, Peter Weiss, 1999: Posebnosti (slovenskega) narečnega slovaropisja, *Seminar slovenskega jezika, literature in kulture: Zbornik predavanj 35*, Ljubljana: Filozofska fakulteta. 27–46.

-- 2002, Skladenjski podatki v (slovenskem) narečnem slovarju, *Jezikoslovni zapiski 8*. 47–60.

Sidney I. Landau, 1991: *Dictionaries: The Art and Craft of Lexicography*, Cambridge idr.: Cambridge University Press.

Peter Weiss, 1998: *Slovar govorov Zadrečke doline med Gornjim Gradom in Nazarjami: Poskusni zvezek (A–H)*, Ljubljana; ZRC SAZU, Založba ZRC.

-- 2000: Označevanje v slovenskih narečnih slovarjih, *Jezikoslovni zapiski 6*. 27–44.

-- 2003: Uvod v (slovenski) narečni slovar, *Jezikoslovni zapiski 9.1*. 49–61.

Cilji in kompetence:

Cilji tega predmeta so:

- seznaniti študente z osnovami (narečnega) slovaropisja, ozavestiti razlike med slovarji knjižnega jezika in drugozvrstnimi slovarji, med uslovarjenjem govornega in pisane besede;
- vzpostaviti povezavo med teoretičnim slovaropisnim znanjem in stanjem slovenskega (narečnega) slovaropisja;
- pripraviti študente na samostojno slovarsko delo.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje

Po opravljenem izpitu bo študent:

- prepoznaval vrste (narečnih) slovarjev ter znal določiti njihovo zgradbo in oceniti ustreznost sestave geselskega članka;
- znal uporabljati slovarska dela in jih izrabljati za narečno jezikovno razčlemba;
- obvladal osnovna pravila za sestavo geselskih člankov in jih znal uporabiti pri razčlembi narečnega besedila.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- Zmožnost sestave poljubne slovarsko urejene zbirke besedja po slovaropisnih načelih.
- Uporaba pridobljenega znanja pri slovarski razčlembi drugih govornih jezikovnih zvrsti.
- Zmožnost izrabe narečnih slovarjev kot vira za študij dialektologije in jezikovne zgodovine.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, seminarji, metode dela z besedilom.

Learning and teaching methods:

--

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

– seminarska naloga, – pisni izpit.
--

40 %**60 %**

--

Reference nosilca / Lecturer's references:

KOLETNIK, Mihaela. *Panonsko lončarsko in kmetijsko izrazje ter druge dialektološke razprave*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 60). V Mariboru: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2008. 258 str., ilustr. ISBN 978-961-6656-28-3.

[COBISS.SI-ID 61907201]

KOLETNIK, Mihaela. Prekmurje agricultural terminology in the Dolinsko region. *Slavia Centralis*, 2010, letn. 3, št. 1, str. 18–34, ilustr. [COBISS.SI-ID 252026880]

KOLETNIK, Mihaela. Traces of interlingual contacts in Prekmurje agricultural terminology.

Dialectologia, 2010, 4, str. 47–66, ilustr. <http://www.publicacions.ub.es/revistes/dialectologia4/>.

[COBISS.SI-ID 17428232]

KOLETNIK, Mihaela, BENKO, Anja. Slovensko primerjalno strokovno narečno slovaropisje (na primeru koroške in panonske narečne skupine). V: KRAKAR-VOGEL, Boža (ur.). *Slavistika v regijah - Maribor*, (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 22). Ljubljana: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije, 2011, str. 69–75. [COBISS.SI-ID 18666504]

BENKO, Anja, KOLETNIK, Mihaela. Primerjalni terminološki narečni slovar (za izbrano besedje s področja poljedelstva) = Contrastive dialect dictionary of terminology (for the selected vocabulary in the field of agriculture). V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Izzivi sodobnega slovenskega slovaropisja*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 75). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2011, str. 253–277, ilustr. [COBISS.SI-ID 18626568]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS
--

Predmet:	Oblikovanje enotne knjižne norme v 19. stoletju
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		2.	3.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

red. prof. dr. Marko Jesenšek, hab.: slovenski jezik

Jeziki /
Languages:
Predavanja /
Lecture:

slovenščina

Vaje / Tutorial:

slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Graduate degree .... ECTS.

Vsebina:

1. Dvojnični razvoj slovenskega jezika v alpskem in panonskem jezikovnem prostoru: osrednje- in vzhodnoslovenska (alpska in panonska jezikovna baza) ter njuno medsebojno približevanje, prepletanje in prevzemanje v prvi polovici 19. stoletja.
2. Jezikovni nazori in vprašanje slovenske knjižne norme: Kopitar, Čop, Primic, Slomšek, Bleiweis, Miklošič, Levstik; Kuzmič. Košič, Borovnjak, Kardoš, Ivanocy; Dajnko.
3. Program Zedinjene Slovenije in izenačitev jezikovnega vprašanja z nacionalnim.
4. Nove oblike in poenotenje slovenske knjižne norme; stagnacijsko obdobje v razvoju slovenskega knjižnega jezika v drugi polovici 19. stoletja).
5. Knjižne jezikovne zvrsti: razvoj publicistike in vloga Bleiweisovih Novic pri oblikovanju

Contents (Syllabus outline):

--

enotne slovenske knjižne norme;
prevajanje Deželnega in Državnega
zakonika.

6. Preobrazba ljudskega slovstva in jezika.
7. Novoslovenščina v drugi polovici 19. stoletja (razvoj novejšje slovenske pisave in Levčev pravopis).

Temeljni študijski viri / Readings:

Martina Orožen, 1996: *Oblikovanje enotnega slovenskega knjižnega jezika v 19. stoletju*. Ljubljana: Filozofska fakulteta.

Marko Jesenšek, 2011: Osrednje- in vzhodnoslovenski knjižni jezik - med alpsko in panonsko slovenščino = Die zentral- und ostslowenische Schriftsprache - zwei Sprachen im slowenischen Alpen- und Pannonien-Raum. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Globinska moč besede : red. prof. dr. Martini Orožen ob 80-letnici*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 80). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2011, str. 234-250. [COBISS.SI-ID 18683656]

Breda Pogorelec, 1973: Delež Koroške pri procesu ustaljevanja slovenskega knjižnega jezika v 19. st. *SSJLK IX*. 71-81.

Jože Toporišič (ur.), 1981: *Anton Breznik, Jezikoslovne razprave*.

Cilji in kompetence:

1. Študenti se seznanijo z neenotnostjo slovenskega knjižnega jezika in poenotenjem knjižne norme sredi 19. stoletja.
2. Predmet pomaga pri razumevanju zapletenih jezikovnih razmer v Avstro-Ogrski in nemirnem 19. stoletju, ko se je začel boj za individualnost slovenskega jezika.
3. Študenti pridobijo znanje o oblikovanju slovenske knjižne norme v 19. stoletju, seznanijo se z odnosom do jezika v t. i. Pomladi narodov in spoznajo pomen slovenskega knjižnega jezika in jezikovne enotnosti pri nastajanju slovenske nacionalne države.
4. Razumevanje romantične »formule«: jezikovna enotnost = državotvornost. Jezikovna enotnost kot predpogoj za nacionalno združitev Slovencev v eni državi.
5. Študenti spoznajo, kdaj, zakaj in kako je novoslovenščina (enotni slovenski knjižni jezik) postala skupno, enotno normativno sredstvo sporazumevanja med Slovenci – v danih sociolingvističnih okoliščinah marčne revolucije se je začel pospešeno oblikovati po letu 1848.
6. Jezik kot državotvorni element; jezikovna

Objectives and competences:

dinamika 19. stoletja kot napoved dogodkov v Sloveniji s konca 20. stoletja (jezikovno vprašanje se izenači s političnim, jezikovna enotnost /samostojnost/ je pogoj za politično osamosvojitvev in samostojno državnost).

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študent pozna jezikovne okvire, ki so v Pomladi narodov povzročile narodnostno zavedanje in prizadevanje za nacionalno prebujanje v Avstro-Ogrski; navede vse pomembne jezikovne dogodke prve polovice 19. stoletja, ki so povzročili nacionalno prebujenje; pozna avtorje in nosilce takih jezikovnih idej; razume zakonitosti, ki so privedle do poenotenja slovenske knjižne norme, procese poenotenja in razmerja med različnimi knjižnimi različicami; razume in razloži (jezikovno) povezanost v slovenskem geografskem prostoru – model izenačenja jezikovnega in nacionalnega/političnega vprašanja iz 19. stoletja sooči z dogodki na Slovenskem konec 20. stoletja in določi jezik kot enega izmed temeljnih državotvornih elementov; kritično ovrednoti položaj slovenskega jezika po Pomladi narodov in predstavi razkorak med teorijo in prakso »novoslovenščine« v drugi polovici 19. stoletja (refleksija na razumevanja sodobnih jezikovnih razmer).

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Študent pogloblja teoretične in metodološke pristope ob analizi jezikovnih dejstev z namenom, da še neznana zgodovinska jezikovna dogajanja učinkovito razlaga in pojasnjuje.

Študent uporablja domačo in tujo literature pri zbiranju in interpretiranju podatkov iz zgodovine slovenskega jezika 19. stoletja, kritično analizira različne jezikovne koncepte in dela sinteze, ki so uporabne za sodobno jezikovno politiko in načrtovanje; (refleksija na enačbo: jezikovna enotnost je pogoj za nacionalno samostojnost).

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, delo v skupinah, individualne naloge, filmi.

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja: Delež (v %) /
Weight (in %)**Assessment:**

Domače naloge.	40 %	
Aktivno sodelovanje na predavanjih.	20 %	
Ustni izpit.	40 %	

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. JESENŠEK, Marko. Slovene standard language between the centre and the periphery. *Stud. slav. Acad. Sci. Hung. = Studia Slavica Hung.*, 2010, vol. 55, no. 2, str. 279-287, doi: [10.1556/SSlav.55.2010.2.13](https://doi.org/10.1556/SSlav.55.2010.2.13). [COBISS.SI-ID 18070280]
2. JESENŠEK, Marko. Dvojnični razvoj slovenskega jezika v alpskem in panonskem jezikovnem okolju = The Slovene language duality development in the Alpine and Pannonian linguistic environment. *Stud. slav. (Ostrava)*, 2011, 15, str. 193-201. [COBISS.SI-ID 18847240]
3. JESENŠEK, Marko. *The Slovene language in the Alpine and Pannonian language area : the history of the Slovene language*. Kraków: Universitas, 2005. 365 str. ISBN 83-242-0577-2. [COBISS.SI-ID 13984520]
4. JESENŠEK, Marko. *Spremembe slovenskega jezika skozi čas in prostor*, (Zora, 33). Maribor: Slavistično društvo, 2005. 235 str. ISBN 961-6320-27-0. [COBISS.SI-ID 55373057]

NOV PREDMET (UN)

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Pokrajinske različice slovenskega knjižnega jezika
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	5.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code: X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer: Red. prof. dr. Marko Jesenšek, habilitiran za slovenski jezik

Jeziki / Predavanja / slovenščina

Languages: Lecture:

Vaje / Tutorial: slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Graduate degree ... ECTS.

Vsebina:

1. Slovenski alpski in panonski jezikovni prostor in njuna razlikovalnost v najstarejših slovenskih molitvenih obrazcih.

2. Knjižne in pokrajinske različice slovenskega jezika

- koroška različica,
- prekmurska različica,
- vzhodnoštajerska različica,
- tržaška in videmska usmeritev.

Analiza besedil pokrajinskih jezikovnih različic in razlaga vzrokov za njihovo funkcijsko (ne)popolnost oz. okrnjenost;

Razlikovalnost v glasoslovju, oblikoslovju in skladnji ter obravnava posebnosti pri posameznih besednih vrstah in kategorijah (spol, sklon, število; oseba, čas, naklon, način...).

Nastajanje značilne terminologije in vprašanje normativnosti jezikovnih različic.

Značilno besedje in kontrastivna primerjava z narečji.

3. Delo s slovarji (Alasia; Megiser, Jarnik,

Contents (Syllabus outline):

--

Gutsman; Apostel, Čebul, Zgajšek, Harman, Alič, Penn, Miklošič; Murko, Caf) – teoretični in praktični vidiki slovaropisja in sestava pokrajinskih slovarjev (rokopisne in tiskane izdaje ter njihov vpliv na oblikovanje slovenskega besedišča).
4. Normativnost v slovnica (Gutsman; Zagajšek, Šmigoc, Dajnko, Murko, Muršec; Pavel) – teoretične osnove in razlikovalna norma do osrednjeslovenskega knjižnega jezika

Temeljni študijski viri / Readings:

Breda Pogorelec, 2011: *Zgodovina slovenskega knjižnega jezika*. Ljubljana.
Marko Jesenšek, 2009: Nastanek in razvoj vzhodnoštajerskega knjižnega jezika. *Čas. zgod. narodop.*, letn. 80 = n. v. 45, št. 1, str. 93-112.
– –, 2005: Nastanek in razvoj prekmurskega knjižnega jezika. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], jan.-mar. 2004 [i.e. 2005], letn. 53, št. 1, str. [1]-12.
– –, 2005: *The Slovene Language in Alpine and Panonnian Language Area*. Krakow.
– –, (ur.), 2008: *Od Megiserja do elektronske izdaje Pleteršnikovega slovarja*. Maribor, (ZORA 56).
Martina Orožen, 2003: *Razvoj slovenske jezikoslovne misli*. Maribor, (ZORA 26)
Vilko Novak, 1976: *Izbor prekmurskega slovstva*. Ljubljana.

Cilji in kompetence:

Študenti spoznajo dvojnični razvoj slovenskega knjižnega jezika in vse njegove pokrajinske (knjižne) različice.
Spoznajo vzroke za nastanek pokrajinskih jezikovnih različic na Slovenskem in jih ne razlagaj kot jezikovni partikularizem ali separatizem Razumejo različne slovnične zgradbe slovenskega jezika, poznajo razlikovalno besedje, glasoslovje, oblikoslovje in skladnjo v razvoju slovenskega jezika.
Usvojijo slovaropisne načine in tehnike pri sestavljanju slovenskih pokrajinskih slovarjev.
Seznanijo se z različnimi teoretičnimi in praktičnimi principi pri sestavljanju slovnice slovenskega jezika.

Objectives and competences:

Znanje in razumevanje:

Sociolingvistično, nacionalno in državnopravno gledano je slovenski jezik danes enoten, do sredine 19. stoletja pa je imel vsaj dve knjižni različici in več pokrajinskih norm.
Študenti razumejo dvojnični razvoj slovenske knjižne norme kot posledico alpskega (karantanskega) in panonskega jezikovnega, kulturnega, zgodovinskega in geografskega vpliva.
Pokrajinskost slovenskega jezika ne enačimo z

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

jezikovnim odpadništvom – Trubarja razumemo kot začetnika osrednjeslovenskega knjižnega jezika (tej smeri so se pridružili Korošci in Tržačani), Števana in Mikloša Küzmiča kot glavna predstavnika prekmurskega knjižnega jezika in Dajnka kot slovničarja in utemeljitelja vzhodnoštajerske knjižne različice.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Študent pozna, bere in razume besedila, napisana v različicah slovenskega knjižnega jezika ter zna utemeljiti različne razvojne usmeritve v glasoslovju, oblikoslovju, skladnji in besedju.

Transferable/Key Skills and other attributes:

Predavanja, delo v skupinah, individualne naloge, kviz, filmi.

Learning and teaching methods:

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %) **Assessment:**

Ustni izpit	40%	
Domače naloge	40 %	
Aktivno delo študenta v seminarju	20%	

Reference nosilca / Lecturer's references:

JESENŠEK, Marko. *Poglavja iz zgodovine prekmurskega jezika*, (Zora 88) Maribor 2012. Maribor: Mednarodna knjižna zbirka.

JESENŠEK, Marko. Graz und seine Bedeutung für die Slowenistik (vom 16. bis Mitte des 19. Jahrhunderts). V: KARNIČAR, Ludvik (ur.), RAJŠP, Vincenc (ur.). *Graz und Slowenen : Sammelband zum gleichnamigen Symposium vom 20.-21. V. 2010 an der Karl-Franzens-Universität Graz*, (Srednjeevropska znanstvena knjižnica, Bd. 5). Na Dunaju = in Wien: Slovenski znanstveni inštitut; = Slowenisches Wissenschaftsinstitut; Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU; Graz: Institut für Slawistik, Karl-Franzens-Universität, 2011, str. 81-95.

[COBISS.SI-ID 18691848]

JESENŠEK, Marko. Trubarjeva in Küzmičeva različica slovenskega knjižnega jezika. V: MERŠE, Majda (ur.). *Trubarjeva številka*, (Slavistična revija, letn. 56/57, št. 2008-4/2009-1). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2009, str. [199]-209. [COBISS.SI-ID 16738056]

JESENŠEK, Marko. Borovnjak in prekmurski knjižni jezik. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Življenje in delo Jožefa Borovnjaka*, (Zora, 55). Maribor: Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnosti, 2008, str. 166-179. [COBISS.SI-ID 16127496]

JESENŠEK, Marko. Slovenski jezik od malonedeljske besede do ljutomerskega tabora. *Čas. zgod. narodop.*, 2008, letn. 79 = n.v. 44, št. 1/2, str. 146-160. [COBISS.SI-ID 16128520]

JESENŠEK, Marko. *Spremembe slovenskega jezika skozi čas in prostor*, (Zora, 33). Maribor 2005. Maribor: Slavistično društvo, 235 str. ISBN 961-6320-27-0. [COBISS.SI-ID 55373057]

JESENŠEK, Marko. Lexicography in Styria before of end of the 19ht century. *Stud. slav. Acad. Sci. Hung.* = *Studia Slavica Hung.*, 2005, letn. 50, št. 1/2, str. 99-112. [COBISS.SI-ID 14165768]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Pregled slovenske dialektologije
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		2.	3.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages: **Predavanja / Lectures:**
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: **Prerequisites:**

Vsebina:

1. Spoznavanje osnovnih značilnosti narečnih skupin na vseh jezikovnih ravneh v odnosu do slovenskega knjižnega jezika
2. Spoznavanje naglasne podobe slovenskih narečij (tonemskost, netonemskost), posebnih narečnih glasov, oblikotvornih in oblikospreminevalnih morfemov, ožjenarečne leksike.
3 Razširjanje pridobljenega znanja s seminarsko nalogo, v kateri bodo študentje analizirali narečno besedilo, ki ga bodo posneli in zapisali sami.

Content (Syllabus outline):

Temeljni literatura in viri / Readings:

Mihaela KOLETNIK, 2001: *Slovenskogoriško narečje*. Maribor: SD Maribor. Zora 12.
Mihaela KOLETNIK, 2008: *Panonsko lončarsko in kmetijsko izrazje ter druge dialektološke razprave*. V Mariboru: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. Zora 6.
Tine LOGAR, 1996: *Dialektološke in jezikovnozgodovinske razprave*. Ur. Carmen Kenda Jež. Ljubljana: SAZU.
Fran RAMOVŠ, 1935: *Historična gramatika slovenskega jezika VII, Dialekti*. Ljubljana: Učiteljska tiskarna.
Zinka ZORKO, 1995: *Narečna podoba Dravske doline*. Maribor: Kulturni forum.

Zinka ZORKO, 1998: Haloško narečje in druge dialektološke študije. Maribor: SD. Zora 6.
Zinka ZORKO, 2009: Narečjeslovne razprave o koroških, štajerskih in panonskih govorih. Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. Zora 64.

Cilji in kompetence:

1. Spoznavanje narečij kot posebnih sestavov slovenskega jezika.
2. Prepoznavanje njihove prozodijske, glasoslovne, morfološke in sintaktične podobe.
3. Osvojitev sodobne nacionalne transkripcije za zapis narečnih besedil.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študentje:

- znajo prepoznati narečje kot posebni sestav slovenskega jezika;
- razumejo in prepoznajo najstarejše glasoslovne, kvantitativne, kvalitativne in intonacijske spremembe od začetkov slovenskega jezika do danes;
- obravnavana narečja znajo analizirati na vseh jezikovnih ravneh;
- znajo transkribirati narečna besedila;
- znajo sinhrono opisati in analizirati svoje narečje.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Študenti poleg teoretičnega vedenja obvladajo tudi metodo terenskega anketiranja; zbrane podatke znajo transkribirati in analizirati.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

Metode poučevanja in učenja:

Predavanje, metoda dela z besedilom, metoda dela z avdio- in videoposnetki, metoda anketiranja.

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja:

Kolokviji.
Seminarska naloga.
Pisni izpit.

Delež (v %) /

Weight (in %) **Assessment:**

Kolokviji.	50 %	Type (examination, oral, coursework, project):
Seminarska naloga.	25 %	
Pisni izpit.	25 %	

Reference nosilca / Lecturer's references:

Mihaela KOLETNIK, 2001: *Slovenskogoriško narečje*. Maribor: SD Maribor. Zora 12.
KOLETNIK, Mihaela. O prekmurskih mikrotoponimih. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], str. [75]-86. [COBISS.SI-ID [16138248](#)]
KOLETNIK, Mihaela. *Panonsko lončarsko in kmetijsko izrazje ter druge dialektološke razprave*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 60). V Mariboru: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2008. 258 str., ilustr. ISBN 978-961-6656-28-3. [COBISS.SI-ID [61907201](#)]
KOLETNIK, Mihaela. Traces of interlingual contacts in Prekmurje agricultural terminology. *Dialectologia*, 2010, 4, str. 47-66, ilustr. <http://www.publicacions.ub.es/revistes/dialectologia4/>. [COBISS.SI-ID [17428232](#)]

KOLETNIK, Mihaela. O toponimih na Dolinskem. V: FILIPI, Goran (ur.). *Narečna prepletanja*. Koper: Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče, Univerzitetna založba Annales, 2011, str. 229-243.

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Pridižni vzorci v starejši slovenski književnosti
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		2.	4.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code: X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15	15				60	3
Nosilec predmeta / Lecturer:		doc. dr. Blanka Bošnjak, hab.: slovenska književnost				
Jeziki / Languages:		Predavanja / Lecture: slovenščina				
		Vaje / Tutorial: slovenščina				

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Vsebina:

1. Teoretična opredelitev pridige kot polliterarnega žanra ter kot oblike cerkvenega govora.
2. Postavitev pridige kot žanra v medbesedilni kontekst skozi analizo medbesedilnih in retoričnih figur (npr. zgled ali eksempl, primera s topično podobo ali aluzija, navedek/citat ali sentenca, alegorična razlaga ...).
3. Zgodovinski pregled razvoja pridige v kontekstu starejšega slovenskega slovstva.
4. Stilna, idejna, motivno-tematska in retorična analiza pridig različnih obdobj in smeri na Slovenskem: npr. reformatorja Primoža Trubarja, kapucina Janeza Svetokriškega, kapucina Rogerija Ljubljanskega (Mihaela Krammerja), jezuita Jerneja Basarja, Jurija Japlja, Matije Vertovca, Franca Kosarja, Petra Pavla Glavarja, A. M. Slomška ...
5. Pri seminarju dodatne interpretacije pridig avtorjev posameznih obravnavanih obdobj.

Contents (Syllabus outline):

--

Temeljni študijski viri / Readings:

Aleksandra Bizjak, 2005: *Pridiga kot žanr*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. (Uvodno poglavje.)

Marko Juvan, 2000: *Vezi besedila*. Ljubljana: Literarno-umetniško društvo Literatura. (Zbirka Novi pristopi). Str. 113–131.

George A. Kennedy, 2001: *Klasična retorika ter njena krščanska in posvetna tradicija od antike do sodobnosti*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. Str. 359–375.

Jelka Kernev-Štrajn, 2009: *Renesansa alegorije: alegorija, simbol, fragment*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. Str. 25–59.

Mirko Rupel (ur.), 1991: *Sacrum promptuarium Janeza Svetokriškega*. Koper: Lipa.

A. S. Snoj, 1997: *Homiletika: božje sporočilo v človeški govorici. Teološke in homiletične osnove oznanjevanja*. Ljubljana: Družina. Str.: 121–135 ter 154–164.

Primož Trubar, 1996: *Catehismus s dveima islagama : ena pridiga od starosti te praue inu kriue vere ... vkupe sbrana ... skusi Primosha Truberia*. Ljubljana: DZS.

Ustrezni viri za delo v seminarju.

Cilji in kompetence:

1. Teoretična opredelitev pridige.
2. Pridiga kot polliterarni žanr in kot oblika cerkvenega govora.
3. Medbesedilni kontekst pridige (npr. analiza medbesedilnih in retoričnih figur).
4. Zgodovinski pregled razvoja pridige v kontekstu starejšega slovenskega slovstva.
5. Stilna, idejna, motivno-tematska in retorična analiza pridig različnih obdobj in smeri na Slovenskem: npr. reformacije, baroka, razsvetljenstva.
6. Pri seminarju dodatne interpretacije pridig avtorjev posameznih obravnavanih obdobj.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Zmožnost in poznavanje:

1. Teorije pridige.
2. Medbesedilnost pridige (ustrezna analiza).
3. Zgodovinski razvoj pridige v okviru starejšega slovenskega slovstva.
4. Razumevanje stilne, idejne, motivno-tematske in retorične analize pridig

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

<p>številnih ključnih avtorjev/pridigarjev različnih obdobj in smeri na Slovenskem (od reformacije preko baroka do razsvetljenstva).</p> <p>5. Veščina interpretacije pridig avtorjev posameznih obravnavanih obdobj.</p> <p>Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:</p> <p>Veščina interpretiranja ter stilna, idejna, motivno-tematska in retorična analiza pridig številnih ključnih avtorjev/pridigarjev različnih obdobj in smeri na Slovenskem (od reformacije preko baroka do razsvetljenstva).</p>	<p>Transferable/Key Skills and other attributes:</p>
--	--

Metode poučevanja in učenja:

<p>Metode:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poučevanja: znanstvene metode: historična, formalnoanalitična metoda in poudarek na interpretacijski metodi, - učenja: formalnogične metode – analiza, sinteza, dedukcija, indukcija, deskripcija.
--

Learning and teaching methods:

--

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

<p>Pisni izpit.</p> <p>Delo v seminarju (pisna seminarska naloga, njen ustni zagovor).</p>	<p>60 %</p> <p>40 %</p>	
--	---------------------------------------	--

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOŠNJAK, Blanka. Diskurzivne prvine v izbranih Trubarjevih predgovorih in pismih. *Slavia Centralis*, 2008, letn. 1, št. 1, str. 63-72. [COBISS.SI-ID 16836872]

BOŠNJAK, Blanka. Vodnikovo prozno delo. *Jez. slovst. (Tisk. izd.)*. [Tiskana izd.], 2010, letn. 55, št. 1/2, str. 61-75. [COBISS.SI-ID 43842402]

BOŠNJAK, Blanka. Kratka potopisna besedila Prežihovega Voranca = The short travelogue texts of Prežihov Voranc. V: BOROVIK, Silvija (ur.). [Novi pogledi na Prežihovega Voranca], (Jezik in slovstvo, letn. 55, št. 3/4). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2010, str. 63-76. [COBISS.SI-ID 18431240]

BOŠNJAK, Blanka. Tematizacija nasilja v izbrani sodobni slovenski kratki prozi. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], okt.-dec. 2010, letn. 58, št. 4, str. 475-487. [COBISS.SI-ID 44404834]

BOŠNJAK, Blanka. Slomškova pridiga skozi optiko pripovednih postopkov. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Večno mladi Htinj : ob 80-letnici Janka Čara*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 83). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2012, str. 212-218. [COBISS.SI-ID 18944520]

NOV PREDMET

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Slogovne značilnosti slovenske lirike na prelomu iz 19. v 20. stoletje
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetn študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		2.	4.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15	15				60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lectures:	slovenščina
	Vaje / Tutorial:	slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: **Prerequisites:**

Vsebina:

1. Slogovni pluralizem v slovenski liriki na prelomu iz 19. v 20. stoletje.
2. Formalizem v slovenski liriki zadnje tretjine 19. stoletja in obrabljenost pesniškega sloga. Cankarjeva in Župančičeva prenova pesniškega sloga konec 19. stoletja ob stiku z evropskimi literarnimi smermi in tokovi (dekadenco, impresionizmom, simbolizmom). Dekadenčne, impresionistične in simbolistične slogovne prvine v liriki slovenske moderne.
3. Načelo subjektivizma v slovenski liriki in njegove sledi v pesniškem slogu.

Seminar je namenjen spoznavanju avtorskih stilov, analizi in interpretaciji jezikovnoslogovnih prvin v pesniških opusih osrednjih predstavnikov slovenske moderne (Ivan Cankar, Oton Župančič, Dragotin Kette, Josip Murn, Cvetko Golar, Vojeslav Molè, Alojz Gradnik, Vida Jeraj, Ljudmila Poljanec

Content (Syllabus outline):

--

idr.). Študent pripravi seminarski referat o jezikovnem slogu izbranega avtorja z vidika slogovnih inovacij in vpetosti v literarno tradicijo.

Temeljni literatura in viri / Readings:

France Bernik, 1993: Impresionizem v slovenski liriki. V: France Bernik: *Študije o slovenski poeziji*. Ljubljana: DZS. 99–115.

Jožica Čeh, 2003: Folklorni svet v liriki slovenske moderne. *Slavistična revija* 51. 211–223.

Irena Novak Popov (ur.), 2004: *Antologija slovenskih pesnic 1*. Ljubljana.

Franc Zadavec, 1999: *Pesnik Alojz Gradnik (1882 –1967)*. Ljubljana: Znanstveni inštitut FF.

Franc Zadavec, 1980: Murnova impresionistična lirika. V: Franc Zadavec: *Elementi slovenske moderne književnosti*. Murska Sobota: Pomurska založba. 91–107.

Cilji in kompetence:

Študenti spoznajo slogovni pluralizem v pesništvu slovenske moderne.
Usposobijo se za slogovno analizo in interpretacijo pesniškega besedila.
Spoznajo temeljna pesniška besedila osrednjih predstavnikov moderne, njihove slogovne značilnosti in avtorske stile.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Študenti razumejo slogovni pluralizem v liriki slovenske moderne.
Znajo analizirati in interpretirati slogovne prvine v izbranih pesniških besedilih slovenske moderne.
Znajo prepoznati avtorske stile osrednjih predstavnikov slovenske moderne.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

Metode poučevanja in učenja:

Formalno-logične metode, teorija jezikovnega stila. Branje pesniških besedil, diskusija, seminarski referat. Delo z besedilom v seminarju (slogovne analize in interpretacije pesniških besedil).

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja:

Ustni izpit.
Seminarski referat.
Aktivno delo v seminarju.

Delež (v %) /

Weight (in %) **Assessment:**

Ustni izpit.	60 %	Type (examination, oral, coursework, project):
Seminarski referat.	20 %	
Aktivno delo v seminarju.	20 %	

Reference nosilca / Lecturer's references:

ČEH STEGER, Jožica. Ekologizacija literarne vede in ekokritika. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], apr.-jun. 2012, letn. 60, št. 2, str. 199-212. [COBISS.SI-ID 19293960]

ČEH STEGER, Jožica. Rudolf Maister: od anakreontskega do domovinskega in pokrajinskega pesnika = Rudolf Maister: from anacreontic to patriotic and local poet. *Čas. zgod. narodop.*, 2011, letn. 82 = n. v. 47, zv. 2/3, str. 206-220. [COBISS.SI-ID 68316161]

ČEH STEGER, Jožica. Med avtobiografijo in avtobiografsko prozo : Cankarjevo Moje življenje in Majcnovo Detinstvo. V: KORON, Alenka (ur.), LEBEN, Andrej (ur.). *Avtobiografski diskurz : teorija in praksa avtobiografije v literarni vedi, humanistiki in družboslovju*, (Studia litteraria). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2011, str. 235-246. [COBISS.SI-ID 18550792]

ČEH STEGER, Jožica. *Ekspressionistična stilna paradigma v kratki pripovedni prozi 1914-1923*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 69). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2010. 221 str. ISBN 978-961-6656-46-7. [COBISS.SI-ID 65327105]

ČEH STEGER, Jožica. Literarni ekspresionizem, medmedialnost in abstraktnost. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Večno mladi Htinj : ob 80-letnici Janka Čara*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 83). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2012, str. 175-186. [COBISS.SI-ID 18933256]

ČEH STEGER, Jožica. Ekološko usmerjena literarna veda in Prežihove samorastniške novele. V: BOROVIK, Silvija (ur.). *[Novi pogledi na Prežihovega Voranca]*, (Jezik in slovstvo, letn. 55, št. 3/4). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2010, 2010, letn. 55, št. 3/4, str. 53-62. [COBISS.SI-ID 18423816]

ČEH STEGER, Jožica. Vstop Ivana Dornika v ekspresionistično paradigmo. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], jul.-sep. 2009, letn. 57, št. 3, str. [438]-450. [COBISS.SI-ID 40409698]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Slovenski knjižni jezik 1
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		1.	1.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
45					45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages:
Predavanja / Lectures:
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:
Prerequisites:

Vsebina:

- Slovenski jezik, jezikovna zvrstnost glede na ilokucijsko namero.
- Družbenostne in prenosniške zvrsti.
- Vprašanje norme glede na različne jezikove zvrsti.
- Norma slovenskega knjižnega jezika na glasoslovni in pravopisni ravni.
- Osnove ortoepije, ki so povezane tudi z ortografijo.
- Posebne izgovorne težave pri slovenskih knjižnih samoglasnikih in soglasnikih.
- Posebne glasovne zveze.
- Pisna jezikovna norma.
- Težja mesta slovenskega pravopisa.
- Reševanje praktičnih primerov med rabo in normo.

Content (Syllabus outline):

Temeljni literatura in viri / Readings:

- D. Dukič, 2010: Razvoj koncepta funkcijske zvrstnosti v slovenskem jezikoslovju. *Slavistična revija* 58/3. 311–334.
- V. Mikolič, 2009: Specializirani jezikovni korpusi in funkcijska zvrstnost. *Infrastruktura slovenščine in slovenistike*. Ur. Marko Stabej. Simpozij Obdobja 28. Oddelek za slovenistiko, Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 257–263.
- A. Skubic, 1994/1995: Klasifikacija funkcijske zvrstnosti in pragmatična definicija funkcije. *JiS* 40/5. 155–168.
- *Slovenski pravopis*, 2003. Ljubljana: Založba ZRC SAZU. Ustrezna poglavja.
- J. Toporišič, 2004: *Slovenska slovnica*. Maribor: Založba Obzorja. Poglavje *Glasoslovje*.

Cilji in kompetence:

Študenti teoretsko in praktično spoznajo glasovno in pisno podobo jezika. Usvojijo pravorečno in pravopisno normo (pravila) in ju funkcionalno obvladajo. Slušni in artikulacijski pojavnosti določajo vidno (zapisovanje); zapisani pojavnosti določajo glasovno (govor).

Objectives and competences:

--

Predvideni študijski rezultati:

Poglobljeno znanje in razumevanje pravopisne in pravorečne normativnosti. Izoblikovana predstava o razmerju glas – pisno znamenje. Aplikacija znanja in sposobnosti v stvarne sporazumevalne položaje.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- Sposobnost slušnega razlikovanja in izgovarjave glasov idr. fonetičnih pojavov.
- Pripravljenost na nenehno strokovno izpopolnjevanje.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

--

Metode poučevanja in učenja:

Predstavitve vsebine ob spodbujanju študentov k problemskemu pristopu in praktičnemu reševanju načrtovanih specifičnih vsebin. Metode slušne in artikulacijske fonetike. Spodbujanje študentov za aktivno soustvarjanje in vključevanje v poglobljene vsebine ter kritično presojo.

Learning and teaching methods:

--

Načini ocenjevanja:

Aktivno sodelovanje pri predavanjih.
Pisni izpit

Delež (v %) /

Weight (in %) /

Assessment:

Type (examination, oral, coursework, project):

	20 %	
	80 %	

Reference nosilca / Lecturer's references:

KRAJNC IVIČ, Mira. Kako natančna je lahko transkripcija. *Slavia Centralis*, 2010, letn. 3, št. 2, str. 159-173. [COBISS.SI-ID 17905672]

KRAJNC IVIČ, Mira. Jezikovno-vedenjski vzorci opravičevanja v slovenščini. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], jan.-mar. 2010, letn. 58, št. 1, str. [133]-147. [COBISS.SI-ID 17504264]

KRAJNC IVIČ, Mira. Janševe in Pahorjeve prepričevalne strategije na zadnjih parlamentarnih volitvah. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], jan./mar. 2011, letn. 59, št. 1, str. [21]-35. [COBISS.SI-

ID 18321160]

KRAJNC IVIČ, Mira. *Besedilne značilnosti javne govorjene besede : na gradivu sej mariborskega Mestnega sveta*, (Zora, 35). Maribor: Slavistično društvo, 2005. 353 str., tabele. ISBN 961-6320-29-7. [COBISS.SI-ID 55489793]

KRAJNC IVIČ, Mira. *Razgovor kot vrsta komunikacijskega stika*, (Zora, 63), (Mednarodna knjižna zbirka Zora). Maribor: Filozofska fakulteta, Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, 2009. 306 str. ISBN 978-961-6656-38-2. [COBISS.SI-ID 63804929]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Slovenski knjižni jezik 2
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		2.	3.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages:
Predavanja / Lectures:
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: **Prerequisites:**

Študent mora poznati osnovne pojme jezikoslovja in sistematičnost jezikovnih ravnin.

Vsebina:

Oblikoslovje – splošno, umestitev v jezikovni sistem.
 Besedne vrste – pregled po posameznih besednih vrstah.
 Morfematika – pojem morfema, pomen slovničnih morfemov.
 Oblikoslovne kategorije.
 Oblikoslovna paradigmatika (oblikospreminjevalni in oblikotvorni vzorci).
 Besedne vrste v razmerju do stavčnih členov.
 Stilistika oblikoslovnih prvin.

Content (Syllabus outline):

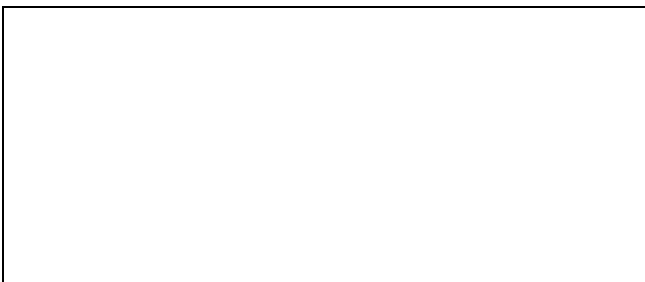
Temeljni literatura in viri / Readings:

Slovenski pravopis. Ljubljana: ZRC SAZU, 87–108.
 Jože TOPORIŠIČ, 2000: *Slovenska slovnica*. Maribor: Založba Obzorja. 235–462.
 Jože TOPORIŠIČ, 2003: *Oblikoslovne razprave*. Ljubljana: Založba ZRC SAZU.
 Jože TOPORIŠIČ, 1992: *Enciklopedija slovenskega jezika*. Ljubljana: Cankarjeva založba.

Cilji in kompetence:

Objectives and competences:

Študentje se seznanijo z oblikoslovjem kot eno izmed jezikovnih ravnin in z njeno umestitvijo v jezikovni sistem. Spoznajo sistemsko urejenost jezika po posameznih besednih vrstah in njihovo razmerje do stavčnih členov. Usvojijo pojem morfema in njegove povezave z oblikoslovno paradigmatico. Študentje so v okviru seminarjev zmožni predstaviti teoretično oblikoslovno problematiko na praktičnih primerih.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
 Študentje poznajo oblikoslovno ravnino kot del splošnega jezikovnega ustroja. Poznajo sistemsko urejenost in paradigmatico posameznih besednih vrst vključno z njihovo morfemsko strukturo in povezavo s skladijsko ravnino. Razumejo stilistične razlike oblikoslovnih prvin ter jih znajo uporabiti v različnih izraznih položajih. Študentje so na praktičnem primeru oblikoslovne analize besedila sposobni prikazati obvladovanje usvojenega znanja.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
 Usvojitev znanja oblikoslovnih kategorij, besednih vrst, njihove morfemske strukture ter povezave oblikoslovne ravnine s skladijsko je nujno za razumevanje in usvajanje skladijskih zakonitosti slovenskega knjižnega jezika.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

Metode poučevanja in učenja:

Frontalno delo, skupinsko delo, individualno delo, delo v spletni učilnici.

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja:

Aktivno sodelovanje v seminarju.
 Seminarska naloga.
 Pisni izpit.
 Ustni izpit.

Delež (v %) /

Weight (in %) /

Assessment:

Type (examination, oral, coursework, project):

Reference nosilca / Lecturer's references:

ZEMPLJAK JONTES, Melita. Narečne značilnosti v izbranih besedilih Božidarja Raiča. *Čas. zgod. narodop.*, 2008, letn. 79 = n.v. 44, št. 1/2, str. 179-205. [COBISS.SI-ID 16132872]

ZEMPLJAK JONTES, Melita. Jurij Dalmatin - govorec in pisec (tudi) posavskega narečja. *Stati inu obstatu*, 2011, [Št.] 13/14, str. 80-97. [COBISS.SI-ID 18769928]

ZEMPLJAK JONTES, Melita. *Trajanje glasov štajerskega zabukovškega govora : instrumentalno-slušna analiza*, (Zbirka Zora, št. 30). Maribor: Slavistično društvo, 2004. 343 str., ilustr. ISBN 961-6320-24-6. [COBISS.SI-ID 53888001]

ČERNELIČ KROŠELJ, Alenka, PAHOR, Daša, ZEMPLJAK JONTES, Melita. *Adam Bohorič, Jurij Dalmatin in Krško = [Adam Bohorič, Jurij Dalmatin and Krško]*, (Zbirka K mestu K., št. 4). Krško: Valvasorjev raziskovalni center: = Valvasor's Research Centre, 2006. 99 str., ilustr. ISBN 961-91303-3-2. [COBISS.SI-ID 226772480]

NOV PREDMET (UN)

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Slovenski knjižni jezik 3
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		2.	4.

Vrsta predmeta / Course type:

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Labor work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer: doc. dr. Mira Krajnc Ivič, hab.: slovenski jezik

Jeziki / Languages:
Predavanja / Lecture: slovenščina
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Vsebina:

- Besedilno sporočilo vs. ubeseditev vs. diskurz.
- Soveznost kot merilo teksema.
- Komunikacijska dejanja in izražanje tvorčeve namere.
- Virtualni in aktualni pomen.
- Zgradba besedila v odvisnost od sporočanjekega položaja.
- Povezovanje besedilnih enot v besedilno sporočilo.
- Funkcionalna stavčna perspektiva.
- Tematski razvoji.
- Besedilna zvrstnost.

Content (Syllabus outline):

Temeljni literatura in viri / Readings:

- R. A. Beaugrande, U. Dressler, 1992: *Uvod v besediloslovje*. Ljubljana: Park. Ustrezna poglavja.
- M. Krajnc Ivič, 2008: Poskus jezikovnopragmatične in sociolingvistične analize Borovnjakovih Velikega katekizma in Duhovne hrane v primerjavi s sodobnimi

priročniki za verouk. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Življenje in delo Jožefa Borovnjaka*, (Zora, 55). Maribor: Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnosti, 2008, str. 218-231.

- M. Krajnc Ivič, 2010. Pripovedovanje in opisovanje v vrtcu. V: GORIUP, Jana (ur.). *Vrtec od včeraj do danes za jutri : strokovna monografija*. Zreče: Vrtec, 2010, str. 76-86.
- O. Kunst Gnamuš, 1981: *Pomenska podstava povedi*. Ljubljana: Pedagoški inštitut.
- M. Smolej, 2004: Členki kot besedilni povezovalci. *JiS* 49. 45–57.
- A. Žele, 2008: *Osnove skladnje*. Ljubljana. Str. 47–.

Cilji in kompetence:

Pridobiti znanje o temeljnih značilnostih in lastnostih besedil. Samostojno interpretirati izbrana besedila.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Poglobljeno znanje in razumevanje besediloslovja.
 Pridobivanje znanja o funkcioniranju jezikovnih in parajezikovnih prvin na nivoju besedila.
 Zmožnost interpretacije besedil.
 Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- Sposobnost samostojnega in argumentiranega analiziranja besedil.
- Pripravljenost na nenehno strokovno izpopolnjevanje.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

 Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Predstavitev vsebine ob spodbujanju študentov k problemskemu pristopu in reševanju načrtovanih specifičnih problemov.
 Interpretacija besedil. Spodbujanje študentov za aktivno soustvarjanje in vključevanje v poglobljene vsebine ter kritično presojo.

Learning and teaching methods:

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Aktivno sodelovanje pri PR in SE	10 %	Type (examination, oral, coursework, project):
Seminarska naloga.	20 %	
Pisni izpit.	70 %	

Reference nosilca / Lecturer's references:

KRAJNC IVIČ, Mira. Jezikovno-vedenjski vzorci opravičevanja v slovenščini. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], jan.-mar. 2010, letn. 58, št. 1, str. [133]-147. [COBISS.SI-ID 17504264]

KRAJNC IVIČ, Mira. Poskus jezikovnopragmatične in sociolingvistične analize Borovnjakovih Velikega katekizmusu in Duhovne hrane v primerjavi s sodobnimi priročniki za verouk. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Življenje in delo Jožefa Borovnjaka*, (Zora, 55). Maribor: Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnosti, 2008, str. 218-231. [COBISS.SI-ID 16130568]

KRAJNC IVIČ, Mira. Jezikovnopragmatične analize v slovenistiki. V: GORJANC, Vojko (ur.), ŽELE, Andreja (ur.). *Izzivi sodobnega jezikoslovja*, (Zbirka Razprave FF). Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2010, str. 121-135. [COBISS.SI-ID 18192648]

KRAJNC IVIČ, Mira. *Razgovor kot vrsta komunikacijskega stika*, (Zora, 63), (Mednarodna knjižna zbirka Zora). Maribor: Filozofska fakulteta, Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, 2009. 306 str. ISBN 978-961-6656-38-2. [COBISS.SI-ID 63804929]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Slovenski knjižni jezik 4
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	5.

Vrsta predmeta / Course type obvezni

Univerzitetna koda predmeta / University course code: X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer: red. prof. dr. Irena Stramljič Breznik, hab.: slovenski jezik

Jeziki / Languages:
Predavanja / Lectures: slovenščina
Vaje / Tutorial: slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: **Prerequisites:**

Pogojev ni.

Vsebina:

- 1 Opredelitev skladnje v sistemu jezikovnega opisa.
  - 2 Predmet raziskovanja.
  - 3 Skladnja:
    - besednih zvez: podrednih, prirednih, pristavčnih,
    - stavka: tipologija stavkov in stavčni členi,
    - povedi:
      - enostavčne, pastavčne,
      - večstavčne: pri-, pod- in soledne.
  - 4 Preneseni ali poročani govor.
  - 5 Upovedovanje.
  - 6 Besedni in stavčni red.
- Skladnja govornih besedil.

Content (Syllabus outline):
Temeljni literatura in viri / Readings:

Simona Kranjc, 1996/97: Govorjeni diskurz. *Jezik in slovstvo*. 307–319.
 -- 2003: Skladenjska analiza besedil, ki nastajajo v računalniških klepetih. *Zbornik referatov z Drugega slovensko-hrvaškega slavističnega srečanja*. Ljubljana. 69–82.
 Jože Toporišič, 1976: Stilistika skladenjskih pojavov. *Slavistična revija* (24/1). 29–38.
 -- 1982: *Nova slovenska skladnja*. Ljubljana: DZS.
 -- 2000: *Slovenska slovnica*. Maribor: Založba Obzorja. 487–691.
 Ada Vidovič Muha, 1993: Breznikov jezikoslovni nazor v njegovi razpravi o besednem redu. *Slavistična revija* (41/4). 497–507.
 Andreja Žele, 2001: *Vezljivost v slovenskem knjižnem jeziku (s poudragom na glagolu)*. Ljubljana: ZRC SAZU.
 Andreja Žele, 2012: *Pomensko-skladenjske lastnosti slovenskega glagola*. Ljubljana. ZRC SAZU.

Cilji in kompetence:

Študenti:

- spoznajo teoretične pojme slovenske skladenjske teorije,
- spoznajo skladenjsko strukturo slovenskega jezika,

uzavestijo prvine upovedovanja in možnosti skladenjskih modifikacij.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
 Študenti znajo uporabiti teoretično znanje pri praktični skladenjski analizi:

- a) pisanih,
- b) govornih besedil.

Razumejo pomen stilistike skladenjskih struktur za upovedovanje v različnih okoliščinah.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Obvladovanje skladnje vpliva na sposobnost ubesediljenja in korektno pravopisno in pomensko oblikovanje lastnih besedil in sposobnost ustrezne korekcije tujih besedil.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

Metode poučevanja in učenja:

- Predavanje (verbalne metode: razlaganje, pojasnjevanje, diskusija);
- seminar (delo z besedili: analiziranje, sintetiziranje).

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /

Weight (in %) **Assessment:**

– Pisni izpit, – ustni izpit, – seminarska naloga.	70 % 10 % 20 %	Type (examination, oral, coursework, project):
--	---	--

Reference nosilca / Lecturer's references:

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Reaktualizacija besedilnih vzorcev v radijskih oglasih. *Jezikosl. zap.*, 2010, 16, št. 2, str. 131-142. [COBISS.SI-ID 32507949]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. *Tvorjenke slovenskega jezika med slovarjem in besedilom*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 71). Maribor: Filozofska fakulteta, Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, 2010. 265 str., ilustr. ISBN 978-961-6656-50-4. [COBISS.SI-ID 65867265]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Zveze s kakor v prvem delu Japljevih Pridig 1794. V: HUMAR, Marjeta (ur.). *Japljev zbornik : [zbornik prispevkov s Simpozija o Juriju Japlju (Kamnik, 3.-4. decembra 2009)]*. Kamnik: Občina; Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2011, str. 337-346. [COBISS.SI-ID 18624776].

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Slovenska književnost v Avstriji
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		2.	3.

Vrsta predmeta / Course type izbirni

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30					60	3

Nosilec predmeta / Lecturer: red. prof. dr. Silvija Borovnik, hab.: slovenska književnost

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lectures:	slovenščina
	Vaje / Tutorial:	slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: Jih ni.

Prerequisites:

Vsebina:

Pregled in analiza novejšje slovenske književnosti, ki je nastajala v Avstriji po letu 1950. Značilnosti in pomen literarne revije Mladje. Analiza temeljnih razvojnih smeri v slovenski prozi (Mesner, Lipuš, Hudl, Ošlak, Detela), poeziji (Januš, Haderlap, Lipuš, Hafner, Merlak idr.) in dramatiki (Lipuš, Mesner, Hudl). Analiza, interpretacija romanov Florjana Lipuša Zmote dijaka Tjaža, Odstranitev moje vasi, Jalov pelin, Srčne pege in Boštjanov let, krajše proze Anite Hudl Zgodbe s samostanskega vrta, Vinka Ošlaka Obletnica mature ter nekaterih esejističnih zbirk ter analiza pesniških zbirk Fabjana Hafnerja ter Maje Haderlap. Analiza in interpretacija romana Maje Haderlap Angel pozabe. Proza Leva Detele.

Content (Syllabus outline):

Temeljni literatura in viri / Readings:

Silvija Borovnik, 1998: *Študije in drobiž*. Ravne na Koroškem: Založba Voranc.
 - - 1997: Humor, ironija in groteska v delih Janka Messnerja. *Slavistična revija*, Zadavčev zbornik, 1-2.
 - - 2000: Patologija slovenske vasi, nasilje verske institucije in arheologija besede v Lipuševi prozi. *Slavistična revija*, 2.
 Reginald Vospernik, Pavle Zablantnik, Erik Prunč, Florjan Lipuš (ur.), 1985: *Slovenska beseda na Koroškem /Das slowenische Wort in Karnten. Pismenstvo in slovstvo od začetkov do danes*. Wien: Osterreichischer Bundesverlag.
 Klaus Amann, Johann Strutz: Lipuš lesen. Texte und Materialien. Klagenfurt/celovec: Wieser Verlag, 2000.

Cilji in kompetence:

Spoznavanje razvoja in značilnosti sodobne slovenske književnosti, ki se je oblikovala in še nastaja v Avstriji. Književnost koroških Slovencev, pa tudi tistih, ki so se v Avstrijo izselili iz osebnih ali političnih razlogov. Kriterij za obravnavo so dela, ki so napisana v slovenščini ter roman Angel pozabe, ki je napisan v nemščini ter je v slovenščino preveden.

Objectives and competences:

--

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
Poznavanje slovenske književnosti zunaj meja Slovenije.

Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

--

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja.

Learning and teaching methods:

--

Načini ocenjevanja:

Ustni izpit.

Delež (v %) /

Weight (in %) /

Assessment:

100 %

Type (examination, oral, coursework, project):

--	--	--

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOROVNIK, Silvija. Znani, neznani Prežihov Voranc = The known, the unknown Prežihov Voranc. V: BOROVNIK, Silvija (ur.). *[Novi pogledi na Prežihovega Voranca]*, (Jezik in slovstvo, letn. 55, št. 3/4). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2010, str. 17-32. [COBISS.SI-ID 18433032]

BOROVNIK, Silvija. Avstrijska književnost v Sloveniji in slovenska v Avstriji. *Glas. Slov. matice*, 2011, letn. 33, str. 117-122. [COBISS.SI-ID 18691080]

BOROVNIK, Silvija. Marica Nadlišek Bartol in njeno literarno delo = Marica Nadlišek Bartol und ihr literarisches Werk. *Slavia Centralis*, 2011, letn. 4, št. 2, str. 94-102. [COBISS.SI-ID 18803464]

<p>BOROVNIK, Silvija. Znani, neznani Prežihov Voranc = The known, the unknown Prežihov Voranc. V: BOROVNIK, Silvija (ur.). <i>[Novi pogledi na Prežihovega Voranca]</i>, (Jezik in slovstvo, letn. 55, št. 3/4). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2010, str. 17-32. [COBISS.SI-ID 18433032]</p> <p>BOROVNIK, Silvija. Avstrijska književnost v Sloveniji in slovenska v Avstriji. <i>Glas. Slov. matice</i>, 2011, letn. 33, str. 117-122. [COBISS.SI-ID 18691080]</p> <p>BOROVNIK, Silvija. Marica Nadlišek Bartol in njeno literarno delo = Marica Nadlišek Bartol und ihr literarisches Werk. <i>Slavia Centralis</i>, 2011, letn. 4, št. 2, str. 94-102. [COBISS.SI-ID 18803464]</p>

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Slovensko zgodovinsko glasoslovje - vokalizem
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		1.	2.

Vrsta predmeta / Course type obvezni

Univerzitetna koda predmeta / University course code: X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer: red. prof. dr. Mihaela Koletnik, hab.: slovenski jezik

Jeziki / Languages: Predavanja / Lectures: slovenščina
 Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: Prerequisites:

Jih ni.

Vsebina:

1. Glasoslovne in naglasne značilnosti pozne praslovanščine in prve južnoslovanske spremembe.
2. Izhodiščni vokalni sistem in 1. razvojna faza od 6. do 10. stoletja.
3. Pregled razvojnih etap v slovenskem vokalizmu.
4. Glavne slovenske glasoslovne in naglasne spremembe.
5. Razvoj posameznih glasov in naglasov do današnjih narečij.

Content (Syllabus outline):

Temeljni literatura in viri / Readings:

Marc L. Greenberg, 2002: *Zgodovinsko glasoslovje slovenskega jezika*. Maribor: Založba Aristej.

Jakob Rigler: *Začetki slovenskega knjižnega jezika*. Ljubljana: SAZU, 1968.

Fran Ramovš, 1936: *Kratka zgodovina slovenskega jezika*. Ljubljana: Akademsko založba.

-- 1950: Relativna kronologija slovenskih akcentskih pojavov. *Slavistična revija III*. 16–22.

Matej Šekli: Sinhronija in diahronija v opisnem in zgodovinskem jezikoslovju. V: KRANJC, Simona (ur.). *Meddisciplinarnost v slovenistiki*, (Obdobja, Simpozij, = Symposium, 30). 1. natis. Ljubljana: Znanstvena

založba Filozofske fakultete, 2011, str. 455-460.

Jože Toporišič: Tvorbeni model slovenskega knjižnega naglasa. *SR* 36/2 (1988).

Zinka Zorko: Samoglasniški sestavi v slovenskih narečjih. *SSJLK* (1994).

Cilji in kompetence:

1. Spoznavanje diahronih razsežnosti jezikovnih pojavov.
2. Pojmovanje jezika kot hierarhično urejenega sestava.
3. Spoznavanje zgodovinskega razvoja kot pogoj za razumevanje sistemskih zakonitosti knjižnega jezika.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študentje:

- razumejo najstarejše glasoslovne spremembe praslovanščine po naselitvi Slovanov v Alpah, na Krasu in v panonskem prostoru in jih znajo povezati s sistemom slovenskega (knjižnega) jezika;
- razumejo razvojne smernice v slovenskem vokalizmu;
- razumejo pojme, zakonitosti in procese v razvoju slovenskega jezika;
- uporabljajo pridobljeno znanje (principe in zakonitosti) na posameznih primerih (znajo analizirati glasoslovje narečnih besedil);
- iščejo povezave s sodobnim jezikom in
- utemeljujejo ter razlagajo sinhrono podobo jezika s principi diahronije.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- razvijanje sposobnosti kontrastivne analize ob narečnih, zgodovinskih in drugih besedilih;
- razvijanje diahronnega pogleda na slovenski jezik;
- povezovanje diahronih in sinhronih jezikovnih konceptov;
- zbirajo in razlagajo podatke iz zgodovine jezika;
- prepoznavajo, rešujejo in kritično analizirajo sodobna jezikovna vprašanja s pomočjo diahronnega pogleda na jezik.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

Metode poučevanja in učenja:

Learning and teaching methods:

Metoda dela z besedilom, metoda dela z avdio- in videoposnetki, skupinsko in individualno delo.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %) **Assessment:**

Pisni kolokviji.	50 %	Type (examination, oral, coursework, project):
Seminarska naloga	25 %	
Pisni izpit.	25 %	

Reference nosilca / Lecturer's references:

KOLETNIK, Mihaela. *Slovenskogoriško narečje*, (Zbirka Zora, 12). Maribor: Slavistično društvo, 2001. 323 str., zvd. ISBN 961-6320-04-1. [COBISS.SI-ID [46421761](#)]

KOLETNIK, Mihaela. *Panonsko lončarsko in kmetijsko izrazje ter druge dialektološke razprave*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 60). V Mariboru: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2008. 258 str. [COBISS.SI-ID [61907201](#)]

KOLETNIK, Mihaela, 2009: *Razvoj slovenskega jezika, Vokalizem : skripta*. Maribor: Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnosti. [COBISS.SI-ID [16934408](#)]

KOLETNIK, Mihaela. Odras medjezikovnih stikov v prekmurskem besedju. *Slavia Centralis*, 2009, letn. 2, št. 1, str. 20-31. [COBISS.SI-ID [17112840](#)]

KOLETNIK, Mihaela. Odras akuta v prekmurskem narečju ob Škrabčevi naglasni teoriji slovenskega knjižnega jezika. V: TOPORIŠIČ, Jože (ur.). *Škrabčeva misel VI : zbornik s simpozija 2007*. Nova Gorica: Frančiškanski samostan Kostanjevica, 2008, str. [37]-57. [COBISS.SI-ID [16237832](#)]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Stara cerkvena slovanščina
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		1.	2.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages:
Predavanja / Lectures:
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:

1. Od indoevropsčine do praslovanščine in od praslovanščine do stare cerkvene slovanščine
2. Delovanje Cirila in Metoda
3. Nastanek stare cerkvene slovanščine in njena jezikovna osnova; razmerje do drugih slovanskih jezikov
4. Poimenovanje prvega slovanskega knjižnega jezika
5. Periodizacija starocerkvenoslovanskega in cerkvenoslovanskega jezika in književnosti.
6. Glagolska in cirilska azbuka
7. Označevanje števil, besedne krajšave
8. Glasoslovje, oblikoglasni pojavi
9. Slovnične kategorije in besedne vrste
10. Paradigmatika pregibnih besednih vrst
11. Oblikoslovje in besedotvorje
12. Značilnosti leksike, grecizmi in druge izposojenke; slovar starocerkvenoslovanskega besedja

Content (Syllabus outline):

13. Branje starocerkvenoslovanskih ciriličnih besedil
14. Jezikovna interpretacija in analiza starocerkvenoslovanskega kanona
15. Transkripcija iz cirilice v latinico in iz latinice v cirilico
16. Poskus prevajanja starocerkvenoslovanskih besedil v slovenščino

--

Temeljni literatura in viri / Readings:

V. Babič, 2003: *Učbenik stare cerkvene slovanščine*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.

S. Damjanović, 2000: *Staroslavenski glasovi i oblici*. Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada.

H. G. Lunt, 2001: *Old Church Slavonic Grammar*. Berlin – New York: Mouton de Gruyter.

M. N. Ševeleva, 1997: *Staroslavjanskij jazyk*. Moskva: Dialog-MGU.

France Tomšič, 1943: *Starocerkvenoslovanska slovnica in čitanka: za višje razrede srednjih šol*. Ljubljana: Pokrajinska šolska založba.

Cilji in kompetence:

Cilj predmeta je študentom predstaviti staro cerkveno slovanščino kot osnovo za nadaljnje proučevanje zgodovinske slovnice slovenskega in drugih slovanskih jezikov. Predavanja podajajo uvodni pregled od ide. preko psl. do stosl. Težišče predstavlja struktura stare cerkvene slovanščine, izpričane v spomenikih raznih slovanskih redakcij. Seminarji dopolnjujejo predavanja s konkretnimi primeri iz stosl. besedil.

Objectives and competences:

--

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
Po opravljenem izpitu bo študent zgodovinsko poglobljeno dojemal posebnosti drugih slovanskih pa tudi indoevropskih jezikov, zmožen bo brati in uporabljati nadaljnjo strokovno in znanstveno literaturo z obravnavanega področja.

Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Pridobljeno znanje je nujna podlaga za študij slovenskih narečij, pri knjižnem jeziku pa za strokovno soočanje tako z najstarejšimi in starejšimi spomeniki kakor s sinhrono nerazložljivimi pojavi v sodobnem govoru in besedilih.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

--

Metode poučevanja in učenja:

predavanja, seminar, domače naloge.

Learning and teaching methods:

--

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /

Weight (in %) **Assessment:**

--

– seminarska naloga z zagovorom	20 %	
– pisni izpit.	80 %	

Reference nosilca / Lecturer's references:

ULČNIK, Natalija. Košičevo besedje v slovarju stare knjižne prekmurščine. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Od Megiserja do elektronske izdaje Pleteršnikovega slovarja*, (Zora, 56). V Mariboru: Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnosti, 2008, str. 168-181. [COBISS.SI-ID 16201480]

ULČNIK, Natalija. Slovarsko gradivo Ftičarjevega romana Za nápršnjek vedrine. *Slavia Centralis*, 2010, letn. 3, št. 2, str. 125-137. [COBISS.SI-ID 17905416]

ULČNIK, Natalija. Slomškove Drobtinice. *Stud. Hist. Slov.*, 2010, letn. 10, št. 2/3, str. 683-703, ilustr. [COBISS.SI-ID 1065349]

ULČNIK, Natalija. *Začetki prekmurskega časopisja : besedje Agustičevega časopisa Prijatelj*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 67). V Mariboru: Filozofska fakulteta, Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, 2009. 410 str., ilustr., tabele. ISBN 978-961-6656-40-5. [COBISS.SI-ID 64082689]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Stilni in idejni tokovi v slovenski književnosti do romantike
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		2.	4.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15	15				60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lectures:	<input type="text" value="slovenščina"/>
	Vaje / Tutorial:	<input type="text" value="slovenščina"/>

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: **Prerequisites:**

<input type="text" value="Ni pogojev."/>	<input type="text"/>
--	----------------------

Vsebina:

<ol style="list-style-type: none"> 1. Stilni in idejni tokovi na slovenskem etničnem ozemlju v srednjeveškem slovenskem slovstvu, v času reformacije in protireformacije, v nabožni in posvetni književnosti znotraj obdobja baroka ter razsvetljenstva v pesništvu, pripovedništvu in dramatiki. 2. Stilni in idejni tokovi v književnosti na slovenskem etničnem ozemlju v času predromantike. 3. Pri seminarju dodatne interpretacije del avtorjev posameznih obravnavanih obdobja.

Content (Syllabus outline):

<input type="text"/>

Temeljni literatura in viri / Readings:

Katarina Bogataj-Gradišnik, 1984: *Sentimentalni roman*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon; 25).

Janko Kos, 1986: *Razsvetljenje*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon; 28).

Janko Kos, 1987: *Predromantika*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon; 31).

Janko KOS, 2001: *Primerjalna zgodovina slovenske literature*. Ljubljana: Znanstveni inštitut FF: Partizanska knjiga. 8–74.

Janko KOS, 2007: *Slovenci in Evropa*. Ljubljana: Študentska založba. 7–41.

Obdobja 9, 1987: Obdobje baroka v slovenskem jeziku, književnosti in kulturi. Ljubljana: Filozofska fakulteta: Oddelek za slovanske jezike in književnosti, SSJLK. (književni del).

PRIMOŽ Trubar / [Trubarjev simpozij v Rimu 2008]. Celje: Celjska Mohorjeva družba; v Rimu: Slovenska teološka akademija; v Ljubljani: Inštitut za zgodovino Cerkev pri Teološki fakulteti, 2009. (Simpozij v Rimu; 26.) 229–259.

Ustrezni viri za delo v seminarju.

Cilji in kompetence:

1. Stilni in idejni tokovi v srednjeveškem slovenskem slovstvu.
2. Stilni in idejni tokovi v času reformacije in protireformacije na slovenskem etničnem ozemlju.
3. Stilni in idejni tokovi v nabožni in posvetni književnosti na slovenskem etničnem ozemlju v obdobju baroka.
4. Stilni in idejni tokovi v pesništvu, pripovedništvu in dramatiki na slovenskem etničnem ozemlju v obdobju razsvetljenstva.
5. Stilni in idejni tokovi v književnosti na slovenskem etničnem ozemlju v času predromantike.
6. Interpretacije del avtorjev posameznih obravnavanih obdobj.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

1. Poznavanje in razumevanje stilnih in idejnih tokov na slovenskem etničnem ozemlju v srednjeveškem slovenskem slovstvu, v času reformacije in protireformacije, v nabožni in posvetni književnosti znotraj obdobja baroka ter razsvetljenstva v pesništvu, pripovedništvu in dramatiki.
2. Poznavanje in razumevanje stilnega ter idejnega predromantičnega toka v slovenski

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

<p>književnosti.</p> <p>3. Zmožnost interpretacije del avtorjev posameznih obravnavanih obdobj.</p> <p>Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:</p> <p>Zmožnost poznavanja in razumevanja različnih stilnih ter idejnih tokov v slovenski književnosti do romantike.</p>	
--	--

Metode poučevanja in učenja:

<p>Metode:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poučevanja: A. znanstvene metode: historična, primerjalna, formalnoanalitična in interpretacijska metoda. B. filozofske metode: duhovnozgodovinska metoda. - učenja: formalnologične metode - analiza, sinteza, dedukcija, indukcija, deskripcija.

Learning and teaching methods:

--

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Pisni izpit. Delo v seminarju (pisna seminarska naloga, njen ustni zagovor).	60 % 40 %	Type (examination, oral, coursework, project):

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOŠNJAK, Blanka. Diskurzivne prvine v izbranih Trubarjevih predgovorih in pismih. *Slavia Centralis*, 2008, letn. 1, št. 1, str. 63-72. [COBISS.SI-ID 16836872]

BOŠNJAK, Blanka. Vodnikovo prozno delo. *Jez. slovst. (Tisk. izd.)*. [Tiskana izd.], 2010, letn. 55, št. 1/2, str. 61-75. [COBISS.SI-ID 43842402]

BOŠNJAK, Blanka. Kratka potopisna besedila Prežihovega Voranca = The short travelogue texts of Prežihov Voranc. V: BOROVIK, Silvija (ur.). *[Novi pogledi na Prežihovega Voranca]*, (Jezik in slovstvo, letn. 55, št. 3/4). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2010, str. 63-76. [COBISS.SI-ID 18431240]

BOŠNJAK, Blanka. Tematizacija nasilja v izbrani sodobni slovenski kratki prozi. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], okt.-dec. 2010, letn. 58, št. 4, str. 475-487. [COBISS.SI-ID 44404834]

BOŠNJAK, Blanka. Slomškova pridiga skozi optiko pripovednih postopkov. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Večno mladi Htinj : ob 80-letnici Janka Čara*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 83). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2012, str. 212-218. [COBISS.SI-ID 18944520]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Teorija književnosti
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		1.	1.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30		15			45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages:
Predavanja / Lectures:
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:
Prerequisites:

Vsebina:
 Predmet predstavi izbrana poglavja iz zgodovine literarne teorije od antičnih poetik do sodobnega stanja stroke, ki jo zaznamuje metodološki pluralizem. Obravnavane so nekatere ključne teorije iz obdobja poetik in estetik (npr. Aristotelova teorija tragedije, Kvintilijanov nauk o tropih in figurah, teorija o lepih umetnostih) ter razvoj stroke v 20. stoletju (tekstualizem in historizem). Predstavljene so glavne literarnoteoretične discipline (ontologija, fenomenologija, morfologija, aksiologija), pri čemer je največ pozornosti namenjeno morfološkim vprašanjem. Ob izbranih literarnih besedilih študent spozna glavne kategorije, ki jih uporabljamo pri analizi literarnih besedil (lirski subjekt oz. pripovedovalec, fokalizator, pripovedovanec, literarne oz. dramske osebe, dogodki, dogajalni čas in prostor, motivi, teme itd.)

Content (Syllabus outline):

Temeljni literatura in viri / Readings:

Aristotel: *O pesniški umetnosti*. Ljubljana: Študentska založba, 2005.
 Kos, Janko: *Literarna teorija*. Ljubljana: DZS, 2001.
 Bajt, Drago in Skaza, Aleksander: *Ruski formalisti: izbor teoretičnih besedil*. Ljubljana: MK, 1984.
 Ingarden, Roman: *Literarna umetnina*. Ljubljana: Škuc, Ziff, 1990.
 Eco, Umberto: *Šest sprehodov skozi pripovedne gozdove*. Ljubljana: LUD Literatura, 1999.
 Pogačnik, Aleš (ur.): *Sodobna literarna teorija: zbornik*. Ljubljana: Krtina, 1995.
 Juvan, Marko: *Literarna veda v rekonstrukciji*. Ljubljana: LUD Literatura, 2006.
 Virk, Tomo: *Moderne metode literarne vede*. Ljubljana: Filozofska fakulteta, 1999.

Cilji in kompetence:

Študent pozna razvoj literarne teorije od antike do sodobnosti; pozna glavne smeri in discipline stroke; seznanen se s strokovno literaturo, ki obravnava posamezna vprašanja s področja literarne teorije; sposoben je samostojno študirati literarno-teoretična dela.

Objectives and competences:

--

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
 Študent pozna ključna dela in avtorje iz zgodovine literarne teorije ter sodobno stanje stroke; pozna in zna uporabljati orodja za analiziranje, interpretiranje in vrednotenje literarnih del.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
 Študent pozna temeljno literarno-teoretično terminologijo in zna samostojno analizirati pesniška, prozna in dramska besedila.

Intended learning outcomes:

--

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, skupinsko delo, seminarske vaje, samostojni študij, diskusija.

Learning and teaching methods:

--

Načini ocenjevanja:

Seminarska vaja;
 pisni izpit.

Delež (v %) /

Weight (in %) **Assessment:**

Seminarska vaja;	20 %	
pisni izpit.	80%	

Reference nosilca / Lecturer's references:

PAVLIČ, Darja. Lirski subjekt v poeziji Daneta Zajca. *Literatura (Ljublj.)*, maj-jun. 2009, letn. 21, št. 215/216, str. 114-123. [COBISS.SI-ID 18177288]

PAVLIČ, Darja. Contextualizing contemporary Slovenian lyric poetry within literary history. *Slov. stud.*, 2009, 31, [št.] 2, str. 161-170. [COBISS.SI-ID 18128392]

PAVLIČ, Darja. Pesniške, mentalne in druge podobe. *Primer. književ.*, 2010, letn. 33, št. 3, str. 235-249. [COBISS.SI-ID 44353634]

PAVLIČ, Darja. Simbolna govorica v Zajčevi igri Jagababa. *Stud. Hist. Slov.*, 2011, letn. 11, št. 2/3, str. 723-734, ilustr. [COBISS.SI-ID 1146757]

NOV PREDMET (UN)

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Teorija literarnih vrst
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		1.	1.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30		15			45	3

Nosilec predmeta / Lecturer: izred. prof. dr. Darja Pavlič, hab.: slovenska književnost

Jeziki / Languages: **Predavanja / Lecture:** slovenščina

Vaje / Tutorial: slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Graduate degree .... ECTS.

Vsebina:

Predmet predstavi zgodovino različnih načinov klasificiranja literarnih del, pri čemer je posebej izpostavljeno obdobje romantike, ko se oblikuje nauk o treh literarnih vrstah oz. nadvrstah (lirika, epika, dramatika). Obravnavane so teorije t. i. velikih literarnih vrst/zvrsti (ep, roman, tragedija, komedija, drama ...) in estetske konvencije, po katerih so oblikovane t. i. male literarne vrste/zvrsti (pesem, satira, oda, elegija, basen, pravljica, novela, črtica, kratka zgodba ...) in polliterarne vrste/zvrsti (pridiga, aforizem, esej ...).

Contents (Syllabus outline):

Temeljni študijski viri / Readings:

Propp, Vladimir: *Morfologija pravljice*. Ljubljana: Studia humanitatis, 2005.

Bahtin, Mihail Mihajlovič: *Teorija romana: izbrane razprave*. Ljubljana: CZ, 1982.

Lukács, Georg: *Teorija romana*. Ljubljana: LUD Literatura, 2000.

Virk, Tomo: *Problem vrstnega razlikovanja v kratki prozi*. Slavistična revija 52.3 (2004): 279–293.

Lado Kralj, 1998: *Teorija drame*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon; 44).

Cilji in kompetence:

Objectives and competences:

Študent pozna terminologijo s področja teorije literarnih vrst, razlikuje literarne nadvrste in vrste ter pozna njihove temeljne značilnosti.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje: Študent razume strokovno terminologijo, pozna značilnosti literarnih nadvrst in vrst.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Študent zna samostojno in argumentirano določiti, kateri literarni vrsti pripada obravnavano literarno besedilo.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Metode: Predavanja, skupinsko delo, seminarske vaje, samostojni študij, diskusija.

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /

Weight (in %) **Assessment:**

	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Seminarska vaja.	50 %	
Pisni izpit.	50 %	

Reference nosilca / Lecturer's references:

PAVLIČ, Darja. Lirski subjekt v poeziji Daneta Zajca. *Literatura (Ljublj.)*, maj-jun. 2009, letn. 21, št. 215/216, str. 114-123. [COBISS.SI-ID 18177288]

PAVLIČ, Darja. Contextualizing contemporary Slovenian lyric poetry within literary history. *Slov. stud.*, 2009, 31, [št.] 2, str. 161-170. [COBISS.SI-ID 18128392]

PAVLIČ, Darja. Pesniške, mentalne in druge podobe. *Primer. književ.*, 2010, letn. 33, št. 3, str. 235-249. [COBISS.SI-ID 44353634]

PAVLIČ, Darja. Simbolna govorica v Zajčevi igri Jagababa. *Stud. Hist. Slov.*, 2011, letn. 11, št. 2/3, str. 723-734, ilustr. [COBISS.SI-ID 1146757]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Uvod v esejistiko in književno kritiko
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program 1. stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	5.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code: X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer: red. prof. dr. Miran Štuhec, hab.: slovenska književnost

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture:	slovenščina
	Vaje / Tutorial:	slovenščina

Vsebina:

Predmet sestavljata dva vsebinska sklopa.

1. V teoretskem delu je poudarek na jezikovnih, stilnih in notranjeslogovnih vidikih ter na dilemah, povezanih s samo definicijo eseja. Za določanje notranjega sloga eseja in s tem povezane tipologije slovenske esejistike bodo glavni pojmi esejističnost, interpretativnost, razpravljalnost, polemičnost ter kritičnost. Prek njih bo študent spoznal najgloblje poetološke in genološke, posredno tudi vsebinske določnice korpusa. Drugi del je namenjen književni kritiki. Tu gre za ugotavljanje zakonitosti kompozicije, vlogo jezikovnih sredstev, evokacijo kritiško-estetskih meril in njihovo aplikacijo na izbrano književno delo.

2. Literarno-zgodovinski aspekt se ustavlja predvsem ob problemskih krogih slovenske esejistike. Tu je bistveno, da študent ugotovi dvoje: izjemno razvejenost na eni strani ter koncentracijo na relativno ozek sklop tem na drugi. Poudarek bo na analizi književnih tem. Predmet obsega 15 ur seminarskih vaj, njihov namen je analiza v zvrstnem smislu najznačilnejših esejev in kritik.

Contents (Syllabus outline):

--

Glede na obseg in pomen predmeta znotraj literarnovednega področja, bo del univerzitetnega pouka potekal v obliki seminarja. In sicer v dveh smereh, ena bo primerjalna, druga praktična. Prva bo od študentov zahtevala primerjalno preučevanje različnih slovenskih pogledov na kritiko in esejistiko. V poštev bodo prišli nekateri starejši in nekateri sodobni vidiki vrednotenja, pomena estetske presoje, ideološke kritike itd. Študenti bodo dobili neposredne zadolžitve, kjer bodo primerjali teorijo s prakso. V ta namen se bo obvezna literatura razširila s posameznimi poglavji monografije Matije Ogrina. Glede na interes študentov in njihove želje bo navedeni koncept smiselno apliciran na esejistiko. Avtorji, ki pridejo v poštev so J. Kos, D. Poniž, M. Štuhec.

Temeljni študijski viri / Readings:

Poniž Denis, 1989: Esej. *Literarni leksikon*. Ljubljana: CZ.

Štuhec Miran, 2005: Aristokracija jezika in duha. *Aristokracija jezika in duha*. Ljubljana: Študentska založba.

Miran Štuhec, 2013: Književne teme. Maribor: Založba Pivec. (ustrezna poglavja)

Vanesa Matajč, 2000: Premišljanje o smislu in načinih kritike. Ljubljana: LUD Literatura.

Drago Šega, 2004: Literarna kritika: Termin, geneza, teorija. Ljubljana ZRC SAZU.

Matija Ogrin, 2003: Literarno vrednotenje pri Antonu in Francetu Vodniku. *Literarni izzivi*. Ur. M. Štuhec. Ljubljana, Maribor: SAZU, PeF.

Matija Ogrin, 2003: Literarno vrednotenje na Slovenskem: od 1918 do 1945. Ljubljana: Literarno-umetniško društvo Literatura.

Janko Kos, 1979: Sodobni slovenski esej. Ljubljana: Mladinska knjiga.

Cilji in kompetence:

1. Literarno-zvrstna oznaka eseja in kritike.
2. Definicija tipologije slovenske esejistike.
3. Opozoriti na glavne teme ter na premike, ki so tu nastali glede na kulturno, literarno, duhovno in socialno dinamiko.
4. Študentom ustvariti pogoje za razumevanje pomena esejistike in kritike za duhovni ter kulturni razvoj Slovencev.
5. S študenti razpravljati o različnih pogledih na literarno kritiko.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študenti bodo po uspešno opravljenem izpitu pridobili osnovno vedenje za samostojno sledenje esejistiki in kritiki, pridobili si bodo znanje in intelektualno odprtost, razumeli

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

glavne procese; sposobni bodo razpravljati o osnovnih problemih področij. Znali bodo napisati kritiko in presoditi vrednost analiziranega eseja.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Predmet je zamišljen kot samostojen in celovit osnovni vpogled v problematiko. Glede na to se pričakuje, da bodo študenti spoznanja prenašali na druga humanistična področja, denimo na zgodovinsko, filozofsko, etnološko, umetnostnozgodovinsko itd. Hkrati je načrtovan tudi kot uvod tistim študentom, ki bodo nadaljevali študij na 2. stop., v enopredmetnih ali dvopredmetnih programih Slovenski jezik in književnost (nepedagoški in pedagoški) ter enopredmetnem Književnost. Tem študentom bo dal osnovno znanje za nadaljnje poglobljeno ukvarjanje s slovensko esejistiko 20. stol. ter za natančnejši uvid v problem šolskega eseja.

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Learning and teaching methods:

Predavanja vključujejo spodbujanje študentov k problemskemu pristopu in k reševanju načrtovanih specifičnih problemov. Aktivna navzočnost pri predavanjih. Kritičen študij navedene in druge literature.

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /

Weight (in %) **Assessment:**

Ustni izpit.

Seminar.

Izpit 70 %, Seminar 30 %.

Reference nosilca / Lecturer's references:

Miran Štuhec, Historische Quellen in der Rolle des Narrems der historiographischen Erzählung : (Erzählsituation in der historiographischen Erzählung). V: BERNARD, Jeff (ur.), GRZYBEK, Peter (ur.), WITHALM, Gloria (ur.). *Geschichte, Kultur, Kulturgeschichte : semiotische Aspekte*, (Semiotische Berichte, Jg. 21, Nr. 2). Wien: Die Österreichische Gesellschaft für Semiotik, 1997.

Miran Štuhec, Kersnikova Elza na poti od guvernante do poslančeve žene. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], 1998, let. 46, št. 3.

Miran Štuhec, Premiki v narativnem sistemu Prešernovega Krsta pri Savici. V: PATERNU, Boris (ur.). *Prešernovi dnevi v Kranju : simpozij ob 150-letnici smrti dr. Franceta Prešerna, od 2. do 5. februarja 1999 na Fakulteti za organizacijske vede v Kranju*. Kranj: Mestna občina, 2000.

Miran Štuhec, Vergleich von Prešerens Krst pri Savici und Puškins Eugen Onegin unter dem Aspekt der angewandten narrativen Strategie. *Stud. Slav. Savar.*, 2001.

Miran Štuhec, Narrativnaja strategija v poème F. Prešerna "Kreščenie pri Savici" i v romane v stuhah A. S. Puškina "Evgenij Onegin". V: DORONINA, R. F. (ur.). *Poetičeskij mir slavjanstva : obščie*

tendencii i tvorčeskie individual'nosti : issledovanija po slavjanskoj poezii, (Serija "Slavica et Rossica"). Moskva: [Institut slavianovedenija RAN], 2006.

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Zgodovina slovenskega knjižnega jezika
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		1.	2.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages:
Predavanja / Lectures:
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: **Prerequisites:**

Vsebina:

- 1 Metodologija raziskav zgodovine slovenskega knjižnega jezika
- 2 Periodizacija razvoja slovenskega knjižnega jezika; zgodovinski dejavniki razvoja po posameznih obdobjih; razvojni mejniki in osnovni dejavniki razvoja; glavne lastnosti posameznih obdobj
- 3 Predknjižna pisna kultura
- 4 Središčni koncept knjižnega jezika
- 5 Zahodnoslovenski knjižnojezikovni koncept
- 6 Kompromisna jezikovna raba
- 7 Jezikoslovna vprašanja pri protestantskih piscih
- 8 Variantnost in arhaičnost v jezikovnozgodovinskem razvoju
- 9 Nazori (ljubitelskih) jezikoslovcev in njihov prispevek k razvoju slovenskega knjižnega jezika

Content (Syllabus outline):

Temeljni literatura in viri / Readings:

- Kozma Ahačič, 2007a: *Zgodovina misli o jeziku in književnosti na slovenskem: protestantizem*. Ljubljana.
  - – – 2012: *Zgodovina misli o jeziku na Slovenskem: katoliška doba (1600-1758)*. Ljubljana.
  - Marko Jesenšek, 2005: *The Slovene language in the Alpine and Pannonian language area : the history of the Slovene language*. Kraków: Universitas.
  - – – 2005: *Spremembe slovenskega jezika skozi čas in prostor*. Maribor: Slavistično društvo (Zora 33).
  - Majda Merše, 2009: *Slovenski knjižni jezik 16. stoletja*. Ljubljana.
  - Martina Orožen, 1996: *Poglavja iz zgodovine slovenskega knjižnega jezika (od Brižinskih spomenikov do Kopitarja)*. Ljubljana: Filozofska fakulteta.
- Breda Pogorelec, 2011: *Zgodovina slovenskega knjižnega jezika. Jezikoslovni spisi I*. Uredil Kozma Ahačič. Ljubljana: ZRC, ZRC SAZU.

Cilji in kompetence:

1. Spoznavanje deleža nejezikovnih (družbenih in zgodovinskih) dejavnikov slovenskega (nacionalnega) razvoja.
2. Oblikovanje pogleda na družbeno povezovalno vlogo knjižnega jezika v preteklosti in danes.
3. Družbenost slovenskega jezika, presojanje pozitivnih in negativnih sprememb v zgodovini slovenske jezikoslovne misli.
4. Ustvarjanje podlage za oblikovanje jezikovne in narodne identitete.
5. Študenti se seznanijo s slovenskim jezikom kot kulturnim, nacionalnim in političnim dejavnikom, spoznajo odnos do jezika skozi stoletja, jezikovno dinamiko, normo in predpis.

Objectives and competences:**Predvideni študijski rezultati:**

Znanje in razumevanje:
 Študenti razumejo pojem slovenskega jezika z zgodovinskega vidika.
 Poznajo slovensko predknjižno in knjižno izročilo, različice slovenskega knjižnega jezika in oblikovanje enotne knjižne norme sredi 19. stoletja.
 Razumejo jezik kot (naj)pomembnejši prepoznavni atribut slovenstva v Evropski zvezi; razumejo boj za individualnost slovenskega jezika kot pogoj za politično in nacionalno samostojnost – odločilne spremembe v zgodovini Slovencev so bile povezane s spremembami v jezikovni zavesti.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

Naučeno znajo uporabiti pri povezovanju sodobnih jezikovnih in političnih vprašanj (slovensko jezikovno vprašanje je bilo vedno tudi politično) ter vlogi slovenskega jezika v Evropski skupnosti /(iskanje povezav v praksi). Študenti znajo ovrednotiti pozitivne in negativne tendence v razvoju slovenskega jezika in jih prenesti v sodobno jezikovno teorijo in prakso.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Poznavanje zgodovine slovenskega knjižnega jezika omogoča študentom razumevanje sodobne knjižne norme in predpisov; dokazuje, da v jeziku ni nič dokončnega in stalnega (jeziki nastajajo, se spreminjajo in umirajo); da jezik ne more biti lep ali grd, pravilen ali nepravilen, ampak da je potrebno razmišljati o funkcionalno ustreznem jeziku.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja in raziskovalni seminar, skupinsko in individualno delo (individualne naloge in vodeni individualni študij), analiza in primerjava besedil, soočanje s problemi, pozitivne in negativne rešitve, vodeno domače delo.

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja:

Seminarska naloga z zagovorom.
Domače naloge.
Ustni izpit.

Delež (v %) /

Weight (in %) **Assessment:**

20 %
20 %
60 %

Type (examination, oral, coursework, project):

Reference nosilca / Lecturer's references:

ULČNIK, Natalija. Pregovori v procesu spreminjanja. V: KRAKAR-VOGEL, Boža (ur.). *Slavistika v regijah - Maribor*, (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 22). Ljubljana: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije, 2011, str. 63-68. [COBISS.SI-ID 18657800]

ULČNIK, Natalija. Značilnejše poteze Kremplovega jezika v rokopisnih pridigah iz leta 1822 = Distinctive features of Krempl's language in manuscript sermons from 1822. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Globinska moč besede : red. prof. dr. Martini Orožen ob 80-letnici*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 80). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2011, str. 211-224. [COBISS.SI-ID 18700296]

ULČNIK, Natalija. Časopisje kot vir Pleteršnikovega Slovensko-nemškega slovarja = Newspapers as a source for Pleteršnik's Slovenian-German dictionary. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Izzivi sodobnega slovenskega slovaropisja*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 75). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2011, str. 353-372. [COBISS.SI-ID 18627336]

ULČNIK, Natalija. Proces normiranja leksikalnih slavizmov v slovenščini. V: Deseti nacionalni

slavistični četenija, posveteni na 90-godišnjata ot roždenieto na prof. Svetomir Ivančev, Sofija, 22-24 april 2010. *Istina, mistifikacija, l'ža v slavjanskite ezici, literaturi i kulturi : sbornik s dokladi ot Desetite nacionalni slavistični četenija, posveteni na 90-godišnjata ot roždenieto na prof. Svetomir Ivančev, 22-24 april 2010.* Sofija: Lektura: Sofijski universitet "Sv. Kliment Ohridski", Fakultet po slavjanski filologii, Katedra po slavjanski literaturi, Katedra po slavjansko ezikoznanie, 2011, str. 291-298. [COBISS.SI-ID 19061000]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Zgodovinska slovnica – konzonantizem in morfolologija
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	5.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages:
Predavanja / Lectures:
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:
Prerequisites:

Vsebina:

Predavanja:

1. Metoda notranje (interne) rekonstrukcije in njen pomen
2. Izhodiščni indoevropski soglasniški sestav in osnovne glasoslovne spremembe iz indoevropsčine v praslovanščino
3. Primerjava praslovanškega in starocerkvenoslovanškega soglasniškega sestava
4. Razvoj slovenskih soglasnikov in soglasniških skupin od Brižinskih spomenikov do knjižnega jezika 20. stoletja
5. Slovenski konzonantski sistemi
6. Razvoj slovenskega oblikoslovja od Brižinskih spomenikov do knjižnega jezika 20. stoletja: samostalnik, pridevnik, zaimsek, števniki in glagol – opredelitev glagolskih vrst, klasifikacija, osebne in neosebne oblike, časovni sistem, opisne

Content (Syllabus outline):

glagolske oblike, vid; dvojsinske oblike samostalnikov in glagolov ter proces pluralizacije

7. Primerjava starocerkvenoslovenskega in slovenskega (ne)knjižnega oblikoslovja

Seminar:

1. Analiza besedil od Brižinskih spomenikov do 20. stoletja na konzonantski in morfološki ravni (cerkveno slovstvo, umetnostna in neumetnostna knjižna besedila, narečna besedila)
2. Interpretacija konzonantskih in morfoloških kategorij na lingvističnih kartah
3. Soočanje z glasoslovno/morfološko težjimi primeri; razreševanje problematičnih mest
4. Priprava na izdelavo seminarske naloge in na samostojno raziskovalno delo

Temeljni literatura in viri / Readings:

Marc L. GREENBERG, 2002: *Zgodovinsko glasoslovje slovenskega jezika*. Maribor: Založba Aristej.

Tjaša JAKOP, 2008: *Dvojina v slovenščini*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

Marko JESENŠEK, 2005: *Spremembe slovenskega jezika skozi čas in prostor*. Maribor: Slavistično društvo (Zora 33).

Martina OROŽEN, 2003: *Razvoj slovenske jezikoslovne misli*. Maribor: Slavistično društvo (Zora 26).

Fran RAMOVŠ, 1924: *Historična gramatika slovenskega jezika II – Konzonantizem*. Ljubljana: Učiteljska tiskarna.

Fran RAMOVŠ, 1952: *Morfologija slovenskega jezika*. Ljubljana: Državna založba Slovenije, 2.

Jakob RIGLER, 2001: *Zbrani spisi I. Jezikovnozgodovinske in dialektološke razprave*. Ljubljana: ZRC SAZU.

Cilji in kompetence:

1. Poglabljeno in temeljito spoznavanje diahronih razsežnosti jezikovnih pojavov.
2. Pojmovanje jezika kot hierarhično urejenega sestava.
3. Spoznavanje zgodovinskega razvoja kot pogoj za razumevanje sistemskih zakonitosti knjižnega jezika.
4. Dojemanje pomena za slovenščino značilnih oblikoslovnih kategorij.
5. Prepoznavanje in razumevanje arhaičnih soglasniških in oblikoslovnih elementov v slovenščini.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Intended learning outcomes:

Znanje in razumevanje:

Študentje:

- poznajo najstarejše slovenske glasoslovne in oblikoslovne spremembe in jih znajo povezati s sistemom slovenskega (knjižnega) jezika;
- poznajo razvojne smernice slovenskih soglasnikov in oblikoslovja;
- razumejo pojme, zakonitosti in procese v razvoju slovenskega jezika;
- uporabljajo diahrone principe in zakonitosti pri analizi glasoslovja in oblikoslovja slovenskih narečnih ter zgodovinskih besedil;
- iščejo povezave s sodobnim jezikom;
- utemeljujejo ter razlagajo sinhrono podobo jezika s principi diahronije;
- so zmožni samostojne interpretacije za slovenščino značilnih konzonantskih in morfoloških kategorij.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- razvijanje sposobnosti kontrastivne analize ob narečnih, zgodovinskih in drugih besedilih;
- razvijanje diahronega pogleda na slovenski jezik;
- povezovanje diahronih in sinhronih jezikovnih konceptov ter zbiranje in razlaganje podatkov iz zgodovine jezika;
- prepoznavanje, reševanje in kritično analiziranje sodobnih jezikovnih vprašanj s pomočjo diahronega pogleda na jezik.

Knowledge and understanding:

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja in seminar
 Metoda dela z besedilom
 Skupinsko in individualno delo

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Seminarska naloga z zagovorom.	50 %	Type (examination, oral, coursework, project):
Pisni izpit.	50 %	

Reference nosilca / Lecturer's references:

ULČNIK, Natalija. Značilnejše poteze Kremplovega jezika v rokopisnih pridigah iz leta 1822 = Distinctive features of Krempl's language in manuscript sermons from 1822. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Globinska moč besede : red. prof. dr. Martini Orožen ob 80-letnici*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 80). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2011, str. 211-224. [COBISS.SI-ID 18700296]

ULČNIK, Natalija. Jezik v proznih besedilih Franca Senekoviča. V: STANONIK, Marija (ur.),

SENEKOVIČ, Franc (ur.), ANDREJEK, Tamara (ur.). *Janezkove pravljice : pravljice za odrasle*. Murska Sobota: Pokrajinski muzej, 2011, str. 33-55. [COBISS.SI-ID 18237704]

ULČNIK, Natalija. Jezikovne in vsebinske posebnosti poročevalskih besedil o slovenskem taborskem gibanju. *Čas. zgod. narodop.*, 2008, letn. 79 = n.v. 44, št. 1/2, str. 161-178. [COBISS.SI-ID 16129800]